

VISI, VISUR IR VISADA PROTESTUOKIME PRIEŠ RUSIJOS IMPERIALIZMO VYKDOMĄ GROBIMĄ, SMURTĄ, TAUTŲ TEISIŲ NIEKINIMĄ IR ŽMOGAUS ASMENYBĖS DEGRADAVIMĄ LIGI DAIKTO LYGIO! VISI, VISUR IR VISADA PROTESTUOKIME PRIEŠ LIETUVOS IR KITŲ KRAŠTŲ OKUPACIJĄ IR SOVIETINIŲ GENOCIDĄ!

RUOŠIAMASI NAUJAM KARUI IR TAIKAI

Vasara eina karštyn ir tarp tautiniai santykiai taip pat. Todėl susirūpinimas ginklavimusi aktualėja. Šia prasme da roni dideli žygiai. Ypač veiks minga Amerika. Nors fabrikai dar nėra paėmę karinių tempų, bet daugelis jau dirba karo reikalams.

Svarbiausia, kuo dabar rūpinamasi, tai įsigyti bazių, užtikrinti tam tikrą svarbių struktūrinių atžvilgiu punktų tikrumą.

Praėjusią savaitę šia kryptimi padarytas naujas žingsnis, nes

JAV susitarė su Danija dėl karo bazių Grenlandijoje.

Šis reikalas įeina į Atlanto Valstybių pakto rėmus, bet Amerika vis dėlto turėjo tvirtai užsitikrinti. Tokiu būdu dabar JAV turi dvi veiksrankiškas bazes — Islandijoje ir Grenlandijoje, — nekalbant apie bazes kitose vietose.

Gynybos srityje yra svarbus JAV rūpestis —

pasiruošti efektyviai ginti Europą.

Tuo tikslu dabar Europoje lankosi JAV visų štabų viršininkas gen. Bradley, kuris pa reiškė, kad ateinančiais metais Amerika Europoje jau turės 6 divizijas geriausiai apginkluotas kariuomenės.

Su šiuo faktu reikia konstatuoti, kad jau praėjo tie laikai, kai Europa buvo palikta savo likimui. Tai buvo visai neseniai — tiksliai prieš trejetą metų. Dabar Vakarų Europa jau aiškiai bus ginama nuo komunistinės agresijos. Anot Stalino, „priešas bus mušamas jo gi teritorijoje“. Tai didelis žingsnis pirmyn.

Verta pastebėti, kad JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas Dulles jau gerokai pastūmėjo taikos su Japonija su darymo klausimą ir tuo pačiu sąlygų Japonijai ginkluotis.

Gandai apie karo paliaubas Korejoje,

nors ir plinta, bet ligšiol jokio patvirtinimo dar nėra susilaukę. JTO karo vadai jau esą pasiruošę taikos pasiūlymus priimti, bet niekas taikos nesiūlo... Be to, Pietinė Koreja protestuoja prieš taikos darymą prie 38 lygiagretės. Tai, jie sako, būtų Korejos reikalų išdavimas. Nebent slapta taika būtų sudaryta, bet kuriu būdu Maskva gali su tuo sutikti? Nebent Mao pasidarytų „išdavikas“, kaip ir Tito. Na, jei Korejoje ir taika, tai karas vis vien neišvengiamai ateina, kaip juodas debesys, slenka nuo Maskvos padangės.

Praeitais savaitės sensacija

buvo dviejų žymių Anglijos diplomatų dingimas be žinios. Du Vašingtone dirbę DB diplomatai — Donald MacLean ir Guy Francis de Moncy Burgess — nesugrįžo po savaitgalio ir niekas nežino, kur jie dingę. Spėjama visokių prieštaringų, be ko kita, gal jie pabėgo pas priešą — SSRS, — bet ir tam nėra jokių įrodymų. Gal li būti, jie išvogti, kaip gen. Kutropovas arba nužudyti, kaip Trockis. Bet jokių įrodymų dar nėra.

Kas mums labai svarbu, tai kad

lietuviai visame pasauly šią ir sekančią savaitę minės Baisųjį Birželį.

Kaip ir įžangą šiam minėjimui sudarė Lietuvos prezidento — kovotoja dr. K. Griniaus minėjimas, transliuotas per „Amerikos Balsą“, Lietuviai ir viso pasaulio lietuviams. Inž. A. Novickio žodžiais:

„Pradžioje jo veikimo centras buvo Suvalkija, po to sekė Vilnius, Kaunas ir visa Lietuva. Jis buvo kovotojas prieš tironiją ir priespaudą. Todėl jam teko būti ir kaliniu ir tremtiniu.

Savo kovai jis naudojo si gyvų žodžių, organizavo įvairias tautines draugijas, laikraščius, spaudą.

Jis buvo tikras kovotojas ir dėl tautos sveikatingumo. Jis buvo daugelio tautos sveikatin gumų besirūpinusių draugijų steigėjas. Jis buvo ir lietuvių kalbos turtintojas, tautosakos rinkėjas, medicinos žodyno parengėjas. Į Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį jis įnešė kaip pirmieji lietuviškas politikas. Steigiamo Seimo metu jam teko būti min. pirmininku ir stiprint Lietuvos

nepriklausomybę ir karinėmis kovomis ir diplomatinėmis priemonėmis. Tada buvo pasirašyta taikos sutartis su Maskva, pagal kurią Rusija visiems laikams atsisakė nuo bet kokių teisių į Lietuvą... Kai 1926 metų birželio mėnesį velionis buvo išrinktas respublikos prezidentu, jam teko tikrovėje vykdyti Mažosios ir Didžiosios Lietuvos su siartinimą — jis lankė Klaipėdos kraštą, užmezgino tiesiogius ryšius su klaipėdiečiais lietuviais.

Ir pasitraukęs iš prezidento pareigų, daktaras Grinius pasiūliko veikliu tautos darbininku, aktyviai dalyvavo visuomeniniame ir politiniame gyvenime.“

Siemet Baisiojo Birželio minėjimas įsijungia platesni žmonijos sluogsniai.

Ypač Amerikoje. Minėjimas daromas drauge visų trijų Pabaltijo tautų. New York'e minėjimas daromas didžiau sioje ir populiariausioje Cornegie Hall salėje, kur kalbės žymūs JAV vyrai ir Pabaltijo tautų atstovai.

Kanadoje — Montrealy, To

ronte, Hamiltone, Winnipege, Norandže, Ottawoje, Londone, Vancouvery, Wellande ir kitose lietuvių kolonijose — Baisusis Birželis minimas visu atsidėjimu, kad Kanados tautos atkreiptų į tai ypatingą dėmesį ir suprastų tą pavojų, kurį neša sovietinis komunistinis imperializmas. Ta proga tautiečiai informuoja savo pažįstamus kitataučius ne tik tai pranešimais, bet ir spauda — specialiais leidiniais apie komunistinę santvarką ir valdymo metodus.

Visi tautiečiai, kaip vienas žmogus, dalyvaukime demonstracijose, kad tuo parodytume visiems, jog tai, ko jie nėra patyrę, ko jie nežino, yra tai didelis ir baisus pavojus.

Pernai kinų raudonas diktatorius Mao paskelbė, kad tauta einanti su juo. Siemet jis tos tautos jau nugalabijo apie milijoną ir ruošiasi dar smarkesniems valymams.

Komunistai šią vasarą sovietinėje Berlyno dalyje projektuoja padaryti pasaulinį komunistinio jaunimo sąskrydį, kuriame dalyvautų apie 2 milijonai jaunimo.

Pasakoja gegužės mėnesį prasiveržęs iš Lietuvos

LEKTUVU IŠ VOKIETIJOS

Negalima suminėti, kaip žemiau patiektų eilučių pranešėjas gegužės pradžioje ištrūko iš pavergtos Lietuvos. Bet jo patiektos nors ir trumpos žinios, atidengia lietuvių skurdžių vergijos rūpesčių ir vargų dalį. Štai:

— Netikėkite bolševikų žinioms apie kolchozų „savanorių“, — trumpai į klausimą atšovė ištrūkęs iš Lietuvos.

— Pats pergyvenau visas komedijas. Niekas nebūtų į kolchozus ejęs, jei būtų pajęgęs mokėti mokesčius: už karvę, telyčią, kiaulę ir begales mokesčių. Privarė ir įkaimus visokių „čigonų“, o šie pradėjo šaukti, kad reikia jungtis ir kviūvą, tai nereikės mokesčių mokėti, bet patys gausime iš valdžios. Jie ir „nubalsavo“ už visus, o lietuviai, priversti mokesčių, tylėjo.

Šiandien pusė dirvų lieka neapsėta. Atūžia su traktoriais, išdrasko varnas, kitas, ir jau „apsėta“. O kai pasėliai paūgėja — dirsės ir dirsės, nieko kito nepamatysi!

Užklaustas, kaip yra su apranga, pasižiūrėjo į savo „vatuoką“ ir tęsė:

— Meluočiau, jei sakytiau, kad nėra. Bet joks eilinis pilietis neįkanda aukštų kainų. Moterys vaikščioja kartūno suknėlėmis, mūvi medvilnės kojines. Vyrai ir moterys džingiasi, kad užtenka klumpių. Batų senosios atsargos jau sudėvėtos, o naujų nepajėgia nusipirkti. Jei ką atpigina, tai pradeda šaukti, kad Amerikoje žmonės vaikščioja basi, nuplyšę ir miršta badu, o mes, žiūrėkit, duodame viską... Užklaustas apie trėmimus, atbėgėlis surimtėjo ir prislėgtu balsu tęsė:

— Aišku, ką Jūs iki šiol girdėjote, visa yra teisybė. Kaip šiandien Lietuvoj yra, gali suprasti iš sekančio: — Nerasi

namų, kuriuose nebūtų surištas kelionei ryšulys. Jame, pa prastai, surišta džiovinta duona, marškiniai ir kita. Niekas nežino tos valandos, kada ateis ir pasakys, kad tavo laukimui atėjo galas. Antra nelaimė, kuri persekioja gyventojus, tai plėšikavimai. Kai ateina vakaras, gyventojai užbarikaduoją iš vidaus langus visokiais dangčiais, pasideda kirvius, ir dreba išgirdę kiekvieną šlamėsį. Privėžė visokių „eigonų“, o šie puola naktimis gyventojus terorizuoti.

— Ar įmanoma kas nors iš užsienio išgirsti?

— Mūsų kolchoze radijo neturėjome. Jei kas ir turi, tai vistik radijo iš užsienių klausymas surištas su keliu į tremtį. Už klausymą iš užsienių žinių ne vieną ištrėmė, tokių ir aš pažinojau.

Palietus karo galimumą, atbėgėlis atsisudo:

— Visi lietuviai, kaip išgelbėjimo laukia karo ir tiki jį įvyksiant. Bet apie karą griežčiausiai uždrausta kalbėti, — nutraukė kalbą.

Nepaprastos aplinkybės neleidžia daugiau ir plačiau patirti apie šiandieninį Lietuvos gyvenimą.

Asiūklis.

KEISTAS ĮVYKIS ORE

71-no JAV spausminių lektuvų grupė pakeliui buvo užklupta audros. Dėl audros ar kitų priežasčių, bet gana keistai atrodo, kad 8 lektuvai

žuvo. 3 jų lakūnai išsoko su parašiusiais, 3 užsimušė ir 2 sunkiai sužeisti.

— Irano premjeras atsakė į JAV notą, kad nėra jokio pavojaus, jog nusavinus naftos šaltinius, vakarai netektų jų naftos: Iranas bendradarbiaus su vakarais.

— Norvegija gauna 10 mil. dol. paskolos pramonės plėtojimui.

— V. Vokietija pasiūlė rytinei sudaryti vieną Vokietiją visuotinių demokratinių rinkimų pagalba. Komunistai nesutinka su demokratiniiais rinkimais.

— JAV karo skr. gen. Marshall aplankė Korejos frontą ir pasidžiaugė JTO karių laimėjimais.

— 7-se Kinijos provincijoje vyksta sukilimas prieš komunistus.

— Bulgarijoje vyksta pasipriešinimas kolcozacijai. Teke panaudoti policija.

KAIP BEBUTŲ — VIS BE BUTŲ!

Kanados parlamento atstovai svarstė gyvenamų namų stoką krašte. Pasirodo, kad nuo 1946 metų pastatyta 414.000 namų, bet tuo laiku susikūrė 413.000 naujų šeimų. Kanadoje reikia dar 700.000 naujų namų, ypač jei, kaip projektuojama, bus įsileista 150.000 imigrantų.

Atstovai mano, kad vyriausybė turėtų čia ateiti kokių nors būd utalkon.

Vajus „N. L.“ būstinei

„N. Lietuvos“ redakcija ir spaustuvė neteko turėtų patalpų. Kad darbą galima būtų plėsti, KLCT ir Spaudos bendrovė „Nepriklausoma Lietuva“ statybos reikalams paskelbė 5.000 dolerių vajų. Džiugu, kad eilė tautiečių jau atsiliepė ir jau prisitūpė „NL“ bendrovės šerų akcijų, statybos reik

lams, pirkimus. Štai ir jų sąrašo tęsinys: 209. Bulovas Romas, Kapuskasing, Ont. 10, —

Ačiū tautiečiams už atsiliepimą ir maloniai prašome atsiliepti ir visus malonius „NL“ skaitytojus.

Sp. b-vė „NL“ ir KLCT.

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Published by the Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. C a n a d a.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal
naujausį NEWSWEEK periskopą
— Rašo Br. Aušrotas —

Tik nukreipimas?

Vyriausybės vadai, dabar tvirtina, kad jie nesijaučia nelaimingi dėl audros, kilusios dėl MacArthuro atleidimo. Jų nuomone, MacArthuras nukrei pės visuomenės dėmesį nuo naikinančios RFC korupcijos ir politikų su nusikaltėliais są junga, kas jų įsitikinimu, daugiau grėsė partijai pralošti 1952 m. rinkimus. Ir jie dabar tiksi, kad MacArthuras reikalas anksčiau išblės, kaip svarbus reikalas, galįs rimtai pakenkti 1952 m. rudenį.

Stipresnis, bet arčiau durų?

Vyriausybės rėmėjai dabar pranašauja, kad Achesonas, po Senato tardymo, išnirias stipresnis, negu prieš tai. Tai didžiulioje priskiriama JS v-kams, kurie savo smulkmeniškuose parodymuose rėmė vyriausybę, tuo nutraukdami da lį ugnies nuo Valstybės Sekretoriaus. Nešališkų stebėtojų nuomone, Achesono padėtis negalinti daug pagerėti ir Va šingtone tikima, kad jo atsista

tydinimas jau ne už kalnų-marių. Achesono artimieji kalba, kad jis apsisprendė atsistatydinti artfmu patogiū momentu, nespaudžiamas, bet savo valia.

Kodėl jų pilotai blogesni

Amerikos žvalgyba mano, kad raudonieji pilotai yra silpnai nesni už amerikinius, todėl, kad, rusai jokiū būdu negali išleisti su sprausminiu MIG-15 nepatikimo, nors ir gero lakūno. Nepartinis lakūnas gali pavogti lėktuvą ir daug paslapčių.

Tarp kita ko pastebėtina, kad britų misionieriai tik tada gauna leidimą išvykti iš Kinijos, jeigu pasižada nieko blogo neskleisti apie raudonąjį režimą. Išvykstantis palieka kinietį — „garantiją“, kuris yra atsakingas už susitarimo sulaužymą.

Bandys įgazitinti

Aukštieji JAV pareigūnai bandys visuomenei paskleisti išpūdingus jėga paremtus pareiškimus, kas įvyktų su Rusija, jeigu ši drįstų pradėti III-jį pasaulinį karą. Šis projektas yra buvęs aptartas tautinio Saugumo Taryboje. Tai būtų lyg naujas bandymas atbaudyti Rusiją nuo visuotinio karo pradėjimo. Būtų aiškinama, kaip naikinančiai veikti į Rusiją atominių bombų atsargos.

JŠ V-kai jau numatė, kur lai kytį atominių bombų atsargas Europoje, tačiau tai nėra tie punktai apie kuriuos rašė prancūzų laikraščiai. Manoma, kad bolševikai tyčiomis paskelbė tas žinias, įsiekdami atgarsio, kuris nuvestų į bombų slėptuves.

Tikrasis pavojus

Vašingtone jaučiama, kad tikrasis Irano pavojus nesą toks grėsmingas, kad britai privalėtų siųsti savo parašiusi ninkus į Persiją, apsaugoti anglų reikalus. Tačiau persų fanatikai gali tyčiomis užmušti keleatą britų, tuomi priversdami britų karių įsikisimą. O tai būtų, kaip tik alyva į ugnį.

Užmaskuotos žibalo versmės, sutvirtintos betonu ir dirbtiniais krūmais šiaurinėje Persijoje, aiškiai rodo, apie so vietų ketinimus grįžti į šį kraštą. Atrodo, kad šitam grįžimui jau senokai bolševikai ruošiasi.

Priklauso nuo to, kuriam grąšina

Indija jau pradeda atsiskaiti nuo savo labdaros darbų, stebėdama komunistinės Kinijos kėslus, kai pavojus priartėjo prie jos pačios durų. Vyriausybė yra rimčiausiai susirūpinusi Tibeto užgrobumu ir min. pirmininkas Nehru ramiausiai sudarė komitetą, studijuojantį šio komunistų veiksmo pasekmes į Indijos santykiavimą ir susisiekimą su Nepal ir Burma. Apie tai niekuomet nebuvę skelbta, tačiau nervingumas New Delhi pasiekė aukščiausią laipsnį, kai nežinomo krašto lėktuvus naikintojas perskrido per miestą nepaprastame aukštyje ir dingio, prieš tai kai buvo galima nustatyti jo kilmės kraštas.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates
Kanadoje \$ 4.00 Canada \$ 4.00
Užsieny 4,50 Other Countries 4,50
Australijoje 5,00 Australia 5,00
Teksto eilutė 15 ct. Paieškojimų kaina 1,00
Adresų pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitrimą, gauna nuilaidų.

Lietuvių Tautos galgotos dešimtį metų minint

LIETUVIAI,

prieš dešimtį metų, birželio 14 —21 dienomis, sovietinis okupantas nusiaubė lietuvių tautą pirmuoju masiniu trėmimu. Lietuva neteko tomis dienomis arti 40.000 savo gyventojų. Su pasikartojusia okupacija atėjo ir tebecina trėmimo bangos. Jų pasėka — į Rusijos plotus jau išvežta apie 550.000 lietuvių. Trėmimas galo nematyti ir jo nebus, kol bus sovietinė valstybė, nes žmogaus pažeidimai ir deportacijomis pagrįstas visos sovietinės valstybės ūkis, nes žmogaus pažeidimas ir asmenybės sunaikinimas plaukia iš sovietinės ideologijos.

Trėmimais sovietai vykdo patį baisiausią nusikaltimą prieš žmogų, nes laužo pagrindines žmogaus teises: suardo šeimas, atima vaikus nuo tėvų, išrauja žmogų iš savo krašto ir įstumia jį į mirštamaiai naikinančias nepakeliamas sąlykas, bado, persekiojimo aplinkybes. Naujųjų laikų vakariečiui, kuris rašo žmogaus teisių chartas, permaža yra pasipiktinti ir protestuoti prieš šią naujųjų laikų išrastą barbariją. Jai turi būti pasipriešinta. Mes žinome, kaip priešinasi mūsų broliai tėvynėje. Dešimtys tūkstančių krito kovoję. Bet dvasia nepalūžo, ir pasipriešinimo nenutraukė. Vaikų stebėtojas su nuostaba tėvynėje ir mes vakaruose esame per silpni, kad pašalintume sovietinę sistemą ir broliams gražintume žmogaus teises. Tik visų tautų solidarios pastangos gali sugriauti sovietų sukurtą pasaulio kėlėją.

Vakarų pasaulis jau pradeda tai suprasti. Mūsų, kurie esame tarp vakariečių, žodis ir raštas turi būti įjungtas tam susipratimui ir apsisprendimui pagrįstinti. Minėjimų progom ar per visas dienas spaudoje, susirinkimuose, pasikalbėjimuose kelkime vakarų žmonėms tuos bausimus, kuriuos išgyveno ir tebegyvena mūsų tauta. Visu savo buvimu būkime gyvuojų skundų, liudijimų ir įspėjimų. Įspėjimų vakariečiams, kad sovietiniai lageriai yra sukurti ne tik dabar pavergtiesiems. Jų budo-

Vyriausiasis Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas.

SPAUDOS APŽVALGA

AMERIKIEČIO PASISAKY MAS APIE VLIKĄ.

20-me „Dirvos“ nr. plačiai apie lietuviškuosius reikalus būtų pripažinta, tai iš to tik pasisako JAV lietuvių visuomenės veikėjas p. P. J. Žiuris.

Čia dedamas jo pasisakymas apie VLIKą, nes pačio VLIKo ir jo santykių su Lietuvos atsotais, santykių su Mažosios Lietuvos Taryba ir santykių su visuomene klausimai kas kart darosi vis aktualesni ir opesni.

P. I. Žiuris taip pasisako: „Laimingu dalyku laikau ir tą faktą, kad yra vienas visuomeninis centras — Vlikas. Ypač gerai, kad jis vienas toks, o ne du ar trys. Bet man, kaip ir daugeliui amerikiečių, atrodo keistos ir nereikalingos iš Vliko sklindančios tendencijos vadinanti egzilinę vyriausybę, egzilinę seimą, egzilinę prezidentą ir tt. Tai ne tik nėra reikalinga, bet net ir pavojinga. Egzilinę vyriausybę, jei būtų palankios sąlygos, būtų naudinga sudaryti tik legalumo pagrindais. Vlikas to pagrindo neturi, ir jeigu jis ar iš jo iš-

ėjusi egzilinė vyriausybė net būtų pripažinta, tai iš to tik susidarytų pavojus atsistoti taip, kaip atsitiko su lenkais, kai jų dalis sutiko su kombinacijomis, nutolusiomis nuo le galimo principo: liko ir be pripažintos egzilinės vyriausybės, be pripažintų pasiuntinių ir be nepriklausomybės.

Svarbiausia, ką reikia atminti šiame klausime, yra tai, kad egzilinė vyriausybė, kokia ji bebūtų, ji galėtų tik iki nepriklausomos Lietuvos sienų, o ten jau lemiamas balsas priklauso namiešiams. Todėl Vlikas be reikalo tiek daug reikšmės skiria tam klausimui. Tas tik skatina įsigalėjimą jame kovos dėl atskirų grupių reprezentacijos sverio, dėl nevaidinti egzilinę vyriausybę, egzilinę seimą, egzilinę prezidentą ir tt. Tai ne tik nėra reikalinga, bet net ir pavojinga. Egzilinę vyriausybę, jei būtų palankios sąlygos, būtų naudinga sudaryti tik legalumo pagrindais. Vlikas to pagrindo neturi, ir jeigu jis ar iš jo iš-

„Nepr. Lietuvos“ redakcijai.

Prašau priimti mano nuosirdžius sveikinimus „Nepriklausomos Lietuvos“ dešimtmečio sukakties proga. Spauda visuomenei yra tas pat, ką žmogui kalba. Be spaudos lietuvių tautiniu atžvilgiu būtų nebyliai. „Nepriklausoma Lietuva“ davė Kanados lietuvių visuomenei galimumą prabilti.

Kalba kalbai nelygu. Visų politinių emigracijų istorijoje matome, jog pagrindinė jų smukimo priežastis buvo savitarpis nesugyvenimas, susiskaldymas į grupes — grupes, dažnai fanatiškas, netolerantingas, kovojančias savo tarpe pikčiau, negu su bendru politiniu priešu, kurs iš to tik džiaugiasi.

„Nepriklausomos Lietuvos“ didžiausias nuopelnas — kad ji sėkmingai stengias apsaugoti Kanados lietuvių nuo to emigracinio vėžio, išlaikydama bendrą visiems lietuviams tautinę — politinę platformą.

Ir techniniu spaudos požiūriu „Nepriklausoma Lietuva“ teigiamai išsiskiria iš kitų lietuviškų savaitraščių. Pa staraisiais metais čia aiškiai juntama prityrusi redaktoriaus Jono Kardelio ranka.

Linkiu tad Jūsų laikraščiui toliau gyvuoti, tobulėti, budėti tautos reikalų sargyboje ir išstėti, kol nuo Išrutės ligi švenčionių sušvits Jūsų antrašė — NEPRIKLAUSOMA LIETUVA!

Dr. J. Pajaujis.

Fairbanks, Aliaska, 1951 m. gegužės mėnuo.

Aukštai Gerbiamajam
Jonui Kardeliui,
„Nepriklausomos Lietuvos“
Redaktoriui!

Rimčiausias, geriausias ir stipriausias Kandos lietuvių laikraštis „Nepriklausoma Lietuva“, Tamstos lietuviškai idealistiškai redaguojamas, ve da visus patriotes to krašto lietuvių šauniuojų vieningu Lietuvos keliu.

Tad „Nepriklausomos Lietuvos“ dešimties metų sukaktuvės tepaskatina Jus dar ryž-

NEWYORKIEČIAI PAGERBĖ DR. GRINIAUS ATMINTĮ

Birželio 9 d. vakare gražiam N. Yorker viešbutyje „San daros“ 1-ji ir 30-ji kuopos minėjo buv. Lietuvos prezidento dr. K. Griniaus mirties metines.

Ižangos žodyje inž. Novickis prisiminė velionį, kaip palūžtamos valios asmenybę, kuri yra brangi ne kuriai nors lietuvių srovei, bet visiems lietuviams.

H. Blazas susirinkusius nukėlė į 1935 m., kai Kudirkos Naumiestyje buvo atidengtas dr. V. Kudirkai paminklas, kur kalbėjo ir dr. K. Grinius. Anot p. Blazo, dr. K. Grinius, kaip artimas didžiojo varpininko bičiulis, sugebėjo klausytojus taip uždegti, jog visi susirinkę sieji Kudirkos negyvoje skulptūroje matę gyvą Hymno autorį, ir lyg ne Grinius, bet pats Kudirka būtų kalbėjęs ir nepriklausomos Lietuvos gyventojus.

Dr. Tercijonas iškėlė dr. K. Griniaus, kaip gydytojo nuopelnus Lietuvos sveikatingumui kelti. Sveikata yra ne tik atskiro individo, bet ir visos tautos neįkainojamas turtas, kurio didumu visą gyvenimą

tingiau darbuotis ugdant lietuvišką spaudą.

Reikia greičiau „Nepriklausomai Lietuvai“ pastoviai įsikurti savo namuose ir tapti dienraščiu!

Geriausios sekmės linkys

Jonas Leonas,
„Lietuvių Archyvo“
redaktorius.
Cleveland, Ohio,
Balandžio 23, 1951.

Didžiai Gerbiamas,
Pone Redaktoriau,

„Nepriklausomos Lietuvos“ Dešimtmečio Minėjimo proga sveikiname Tamstą ir visą redakcinį kolektyvą ir linkime su tokia pat ištverme toliau kovoti dėl Lietuvos Laisvės. Sekmės ir pasisekimo.

M. L. B. Dr-jos Centro ir
Skyriaus Valdybos
V. Pėteraitis,

Didžiai Gerbiamas,
Pone Redaktoriau,

„Nepriklausomos Lietuvos“ laikraščio dešimties metų gyvavimo sukakties proga, PLB Vokietijos Krašto Valdyba siunčia Redkcijai savo nuosirdžius sveikinimus ir linkėjimus ir toliau lietuviškų žodžių išlaikyti ir stiprinti mūsų emigracijos tautinę sąmonę ir ruošti jai kelią į Nepriklausomą Lietuvą.

Vienkart prašome priimti Krašto Valdybos padėką už teikiamą paramą lietuviškų vargo mokyklų Vokietijoje.

Prašome priimti mūsų gilių pagarbos pareiškimą.

A. Venclauskas,
už pirmininką.

Didžiai Gerbiamas Tamsta!

Švenčiant laikraščiui savo dešimtmečio gyvavimo sukaktuves, aš jaučiu pareigą nuosirdžiai pasveikinti jubiliatą, kad laikraštis ir toliau sėkmingai vartų Kanadoje lietuvių tautinę vėgą, neiškrypdamas nei dešinėn, nei kairėn. „Nepriklausomos Lietuvos“ dabartinės krypties darbas savo apimtimi toli išeina iš Kanados lokalinių ribų. Jo darbas yra apėmęs žymiai platesnes lietuvių mases. Tai yra manp as

sielojosi dr. K. Grinius.

V. Sidzikauskas išsamiai žodyje iškėlė dr. K. Griniaus, kaip politiko, vaidmenį. Jis yra buvęs visų Seimų atstovas, ministras pirmininkas, valstybės prezidentas. P. Sidzikauskas nuomone, dr. K. Griniaus gilus žmonių pažinimas, tolerancingumas, įstatymų boji-mas, sugebėjimas su visais sugyventi, nerodant niekad savo pranašumo, patraukdavo į save ir kitaip galvojančius žmones. Pačiose kritiškiausiose savo gyvenimo valandose jis nepamesdavo pusiausvyros. Jis švietė gyvų pavyzdžiu, lyg švyturys audringoje jūroje ir komunistinės ir nacistinės okupacijos metais.

Minėjime dalyvavo gausus svečių būrys. Puikus dailininkas Č. Janušas pieštas dr. K. Griniaus paveikslas, susirinkusiems vaizdžiai priminė tą didįjį patriotą, kurio jau metai laiko (1950. VI. 4.) nėra mūsų tarp.

Iškilmes filmavo MSM filmo b-vė, kurios artimoje ateityje bus rodomos lietuviškose kolonijose. Filmavo D. Šulaitis.

A. B.

meniška nuomonė. Bet manau, kad aš ne labai apsirikau manydamas, kad laikraštis yra nemažai skaitomas ir už Kanados ribų.

Šia proga aš taipogi persiunčiu čekį „NL“ bustinės vajuos reikalui.

Priimkite mano nuosirdžius linkėjimus Tamstos veda majam darbui, o taipogi asmeniškai Tamstai.

Inž. S. Radzevičius.
Chicago 8, III. USA.

Gerbiamas Pone Redaktoriau,

Leiskite man „Nepriklausomos Lietuvos“ 10 metų nuo įsteigimo sukaktuvių proga išreikšti gilią padėką Jums už taip kultūringą ir sėkmingą „N. L.“ redagavimą, paskutinių dvejų metų bėgyje. Jūs, kaip uola, stovėjote nepajudamai savo vietoje, nenukrypdamas nė žingsnio į šalį, visada likdamas ištikimu savo aukštajai misijai; kai žemosios jėgos siautė aplink mus, ardydamos lietuvių bendruomenės vienybę. Jūs toje kovoje išėjote laimėtoju. Nepriklausoma nuo nieko lietuviška spauda Jūsų dėka tapo išsaugota Kanadoje. Jums, p. J. Kardeli, tenka mūsų gili padėka ir pagarba.

Leiskite man šia reikšminga proga palinkėti Jums geriausios sėkmės ateičiai redaguojant vienintelį tautiškai lietuvišką laikraštį Kanadoje.

Su gilia pagarba

Jonas J. Juškaitis.

ZODIS DEŠIMTIES METŲ
JUBILEJAUS PROGA

Dešimtis metų nors ir neilgas amžius, tačiau mūsų širdyse kovos už Lietuvos laisvę sąlygoje yra jau reikšmingas suakties minėjimas. „Nepr. Lietuva“ gimė kaip tik tuo laiku, kai Lietuva neteko Ne

priklausomybės. Gimė, kad Nepriklausomos Lietuvos idėjos nemirtų, bet gyvybingai išsikūnytų mūsų tautiečiuose. Atkakliai kovodama su melu, piktu ir bolševikų vykdomomis niekšybėmis mūsų Lietuvoje, „Nepr. Lietuva“ sėkmingai skina kelius į Nepriklausomybę.

Pirmieji jos rotatoriniai žingsniai buvo sunkūs ir silpni, tačiau vieningai apie ją susibūrus Kanados lietuvių visuomenei, šiandien „Nepr. Lietuva“ yra tapusi mūsų visų reprezentaciniu laikraščiu išeivijoje.

„Nepr. Lietuvos“ gausioji jos Anglijoje skaitytojų šeima dešimtmečio sukakties proga nuosirdžiai sveikina linkėdama „NL“ vis tobulėti ir likti plačiausiai skaitomai visose kontinentuose esančių tautiečių tarpe.

J. Janulaitis.
Bradford, Anglija.

Linkiu stiprybės ir gero pasisekimo Jums, p. Redaktoriau, ir bendrai visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie pirmojo Kanadoje laikraščio „NL“ leidimo. Tą dešimtmečio proga iš širdies visiems linkiu geriausios sėkmės!

Tikiu, jeigu visi remsime spaudos darbą ir jį įvertinsime, tai už neperilgo laiko gali mūsų „N. Lietuva“ pavirsti dienraščiu. Aš pasižadu iš savo pusės remti šį kilnų ir vertingą darbą, tiek, kiek mano išgalės leis.

Tad dar kartą tariau, daug sėkmės bei ištvermės tau „N. Lietuva“ ir bendradarbiai.

Su pagarba lieku
Jūsų Justinas Bakutis.
P. S. Dešimt dol. „NL“ namų vajui J. B.

JUOKDARIAI...

Atvirkšti faktai.

Bimba rašo, kad dr. E. E. E. metę prezidentavimą universitete ir nuėjęs pas Fordą viceprezidentu. Esą „kapitalizmas ištvirkdo gabius talentingus žmones“.

Taip esti, bet... kas gi ištvirkdė J. Rozenbergą su pačia ir kitus išdavikus? Ar ne už sovietinius „judos grašius“ jie išdavė atominę paslaptį? Ar šnipai, kurie dirba Rusijos naudai, dykai dirba? Ir kas gi tvirkina žmones, jeigu ne sovietiniai vadai, organizuodami gaujas šnipų, penktąją koloną, ir patį Bimbą ar ne Staliną ištvirkdė taip, kad jis pradėjo garbinti diktatūrą, smurtą ir vergiją?

Kodėl Popiežius, one Stalinas?

Bimbai, atrodo, Stalinui tik tai melstis ir Staliną kiekvienu metu pagerbti, kaip tas „progresyvisiems“ įprasta.

Bet Bimba... labai tiki Popiežium. Girdi, jeigu Popiežius įsakytų vyskupams ir kunigams palaikyti taiką, tai taika ir būtų.

Bet kodėl Bimba toks nepagarbus Stalinui? Stalinas turi

SAIPUVA.

Tarybų Lietuvos spaudaišmokslino mūsų raudonus re-praneša, kad Kybartų vagonų remonto kolektyvas atremontavęs keletą vagonų „virš normos“. Turbūt — išvogė vagonų langelius ir ratus?

Amerikonai giriasi foto-kamera, sugebančia už devynių mylių nufotografuoti žmogaus akį. Ko gero, prieš kadą nufotografuoti ir Stalino kopustuotą barzdą Kremlyje?

Urugvajų einas „Darbas“ deda mokytojo Petro Čiučelio pranešimą apie jo nužemintą vartimą Stalino čiucelą. Šventas Petras tris kart išsiginė, tai kodėl Petrukui neileisti syki tautos išsiginti?

Idomu, kad „darbininkų“ valstybės vice-ministeris Paryžiuje nieko nedarba, tik liežuviu, štai, ketvirtas mėnuo mataruoja. Darbininkų atstovas, rodos, privalėtų darbą šimčių grietinės nugriebia, pakildamas „pastovų“ išskatą.

Stalino „mokslas“ tiek piena.

Prof. Saipa.

Mieliems

p. p. K. P. BALTRUKONIAMS,

Jų liūdesio valandoj, brangiai dukrelei LAIMUTEI mirus, reiškiam gilią užuojautą

Birutė ir Stasys K e r a i .

Vliko pirmininką į machiavelišką elgesį — kalbėti apie vėnybę, apie partijų bilietų užmiršimą, o darbuose atkakliai laikytis tik savo grupės viešpatavimo užtikrinimo — aš žiūru įgyvendinimui Lietuvoje turėtų būti visiškai išskeltos už Vliko veiklos ribų. Vlikas turėtų apsiriboti tik Lietuvos Tarybos atstovo.

Aš sutinku su tuo, kad rūpi ne tik Lietuvos nepriklausomybės atgavimas, bet ir tai, kaip bus Lietuvoje toliau. Bet šis rengimas vienu ar kitu požiūriu įgyvendinimui Lietuvoje turėtų būti visiškai išskeltos už Vliko veiklos ribų. Vlikas turėtų apsiriboti tik Lietuvos išlaisvinimo akcija“.

1941 mt. birželio mėn. keturioliktoji

STP. KĘSGAILA.

Dar prieš krikščioniškosios Romos laikus siekias ir viso civilizoto pasaulio pripažintą teisės dėsni yra, kad „nula la poena sine lege“ — nėra bausmės be įstatymo, baudžia ma tik už jo sulaužymą...

Tik XX-jo amžiaus tironai — Kremliaus valdovai to šven to dėsni nepripažįsta. Jie ne pripažįsta ir to, kad už nusi kaltimą baudžiamas tik nusi kaltėlis, o ne jo šeima.

Ar tie keliasdešimt tūkstančių mūsų tautiečių, kuriuos tie siogiai palietė birželio 14-toji, buvo nusikaltę? Ar jie buvo nusipelnę tos baisios bausmės, kuri jiems ir jų šeimoms buvo pritaikyta? Ar jie buvo žmo nijos padugnės, jos taikai ir ra mybei pavojingi? Gal ta auka buvo reikalinga žmonijos ge rovei ir pažangai?

Ne, tie visi žmonės buvo mū sų tautos elitas, stovėjęs sker sai kelio istorijoje dar nematy tai diktatūrai, nežinančiai jokių aukštesnių motyvų, jokių skrupulų, žmogų nužeminusių i besielio gyvulio, i bedvasės mašinos tarno padėti. Tie žmo nės buvo mūsų tautos šviesa, blaškiusi ją užėmusią tamsą.

Nors jau dešimt metų praėjo nuo to siaubingojo birželio mėn. keturioliktosios dienos ryto, bet daugely iš mūsų, kuriems teko tas dienas per gyventi, tas šiurpus vaizdas dar ir šiandien tebestovi aky se.

Aušo gražus birželio 14 die nos rytas. Vėversiai, pakilę virš arimų, ir kvapių pievų, sa vo monotoniška giesmė skelbė žemės artojui šiltos dienos pradžią. Visa gamta susiglau dus, ruošėsi šuoliui gaudžių atsisveikinimų, ašaromis, skaus mais, baimė ir sunkaus vargo našta. Lygiai 4-tą valandą, iš slaptų NKVD namų skubėjo „vykdomybų grupių darbuotojai“ i paruoštus sunkvežimius. Visais Lietuvos keliais skubėjo sunkvežimiai i miestus, mies telius, kaimus ir kiemus vyk dyti pirmąjį didįjį nieklo nekal tų žmonių medžioklinį ginkluotų banditų užpuolimą. Apie 6 val., kai saulė jau buvo dan guje, visais Lietuvos keliais riedėjo žmonėmis prikrauti sunkvežimiai i artimiausias geležinkelio stotis. Riedėjo su 40.000 lietuvių, išpjautų iš Lie tuvių Tautos kūno.

Stotyse vaikų verksmai, mo terų aimanai ir vyrų gilūs at dušiai maišėsi su enkavedistų ginklų žvangėjimais. Sukrovė visus nelaiminguosius kaip

didžiausius nusikaltėlius, už kalė duris geležimis. Suguldė ant grindų, švankiame ir troš kinančiame ore, be vandens, be šviesos, paleido bolševikai traukinius i tolimas Rusijos sritis. Paleido traukinius, ve žančius Lietuvą i Kazakstaną, Altajų ir Sibirą...

1941 m. birželio mėn. 14 die ną buvo pradėtas tik pirmasis mūsų tautiečių masinis trėmi mas. Tokių lietuvių masinių naikinimų buvo numatyta žy miai daugiau, tik prasidėjęs vokiečių - sovietų karas tai su trukdė. Vos po kelių metų ateina antroji dar žiauresnė Maskvos budelių okupacija. Naujos trėmimų bangos nusiau čia Tėvynę Lietuvą. Jos tebe eina ir dabar. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komi teto žiniomis, jau išvežta per 550.000 lietuvių.

Mūsų tautos istorija rodo kelią, vedantį per garbės ir ge rovės viršūnes ir nusileidžian tį i tamsybes ir skausmo pra rajas. Tas kelias nesibaigė. 1941 m. birželio 14-toji buvo viena skaudžiausių tautos ke lio vietų, tačiau ji nebuvo jos pražūties diena. Mes tvirtai tikime, kad gėris nugalės tam sybės pajėgas, kad mūsų tau tos kelias tamsybėse pasibaigs, ir ji vėl ims kopti aukštyn, i viršūnes.

1941 mt. birželio 14 d. aukų mes negalime sugrąžinti, žu vusių atgaivinti. Mes turime i juos žiūrėti kaip i auką, pa laisčiusią savo krauju mūsų tautos gyvybės medį. Mes ti kime, kad pasaulis mus supras, kol nevelu.

Ryžkimės ir ruoškimės grį žę Tėvynę dirbti Jai ir už bir želio 14 dienos aukas.

BRANGUS LIETUVI!

Prašome paskaityti ir išgirs ti šį Vokietijoje pasilikusiųjų brolių šauksmą, siunčiamą po platųjį pasaulį išblaškytiems, bet dvasia ir vieningumu stip riams lietuviams.

Praėjusių metų viduryje, perdavus tremtinius vokiečių globon, buvo uždaryta didžioji dalis mūsų tautinių mokyk lų. Tik po atkaklios kovos pa vyko kai kur dar gauti vieną — kitą menkai apmokamą mo kytojo etatą ir tai tik su sąly ga, kad būtų pakankamas mo kinių skaičius. Toji sąlyga ta čiau nelengvai išpildoma, ka dangi mūsų žmonės gyvena

Istorinių įvykių prisiminimai.

RUSIJA ŠEIMININKAUJA PAVERGTOJE LIETUVOJE

BAISIOSIOS DIENOS VILNIAUS MIESTE

1941-mųjų metų vasara Lie tuvon atėjo nepastoviai, šuo liudama, tartum pasišokinė dama dėl netikros, permainingos padėties.

Visi jautė, nors ir už gele žinės uždangos būdami, kad besivystąs karas auga i Antrą jį Pasaulinį karą.

Lietuvos okupantas nerimo. Skubiai gabenosi iš Rusijos gi lmos baisyai nuplyšusius kol chozininkus, nuskurusius dar bininkus, kad jie Lietuvoje statytų aerodromus, kastų ap kasus, statytų bunkerius.

Šen ir ten zujo gaujos rau donsilių enkavedistų. Kaž kam buvo ruošiamasi. Kam? — niekas negalėjo žinoti. So vietų santvarkoje — viskas da roma paslapčiomis. „Liaudies valdžia“ viską daro be liau dies ne tikrai pritarimo, bet ir be liaudies žinios. „Liau dies valdžia“ šamokslus prieš liaudį daro iš pasalų, — taip, kad liaudis negalėtų nei surik ti, kai ji paimama už gerklės...

Ir Vilnius jau ilgesnį laiką nerimo. Vilnių lankė visoki po litruakai, kurie rinko žinias zondavo nuotaikas ir tyrė nuomones.

Pagaliau, artinantis 1941 metų pavasariui, jau pradėjo

laikyti viešas paskaitas, kurio se nagrinėjo karo galimybių klausimus. Pagrindinis klau simas buvo: ar su Vokietija bus išlaikyta taika, ar ta taika baigsis karu?

Buvo aiškinama rusų tezė: jeigu Vokietija palies gyvybi nius Sovietų Sąjungos reika lus, tai Rusija neišlaikys: Ru sija reaguodama turės pasiprie šinti Vokietijai jėga, atseit, Ru sija, atremdama Vokietiją, tu rės ją pulti karu. Tai buvo aiš kus karo dirvos paruošimas.

Kadangi Rusija jau tada ma tėt, kad taika su Vokietija ne bus išlaikyta, kad pačiai Rusi jai teks pradėti su Vokietija karas, tai tam karui reikia ruoštis.

Tuo tikslu, ir ta pačia min timi, buvo padaryta repatria cija: iš Lietuvos ir kitų Pa baltijo valstybių buvo išvežti i Vokietiją vokiečiai, arba visi tie, kurie save laikė vokiečiais, bent tokiais apsimetė, kad ga lėtų vokiečių tautybės priedan ga, išvykti i vakarus — iš so vietinio „rojuas“.

Repatriacija, tai buvo savo rūšies valdymasis nuo nepagei daujamo elemento. Bet to oku pantui buvo maža.

Okupantui rūpėjo dar stip riau „išvalyti“ Pabaltijo vals-

tybes ir ypač Lietuvą, kuri tie sygiai susisiečia su Vokietija. Kaip vėliau paaiškėjo, rusiš kasis okupantas buvo suma nęs „išvalyti“ Lietuvą nuo ne pageidaujamojo elemento. Bet kadangi jis nežinojo, kas iš tikrųjų yra okupacijos priešas pikčiausias, tai jam teko imtis „sovietinio metodo“, — kurio pirmasis tikslas — teroras, žmonių įbauginimas. Todėl okupantas „valymą“ pradėjo plačiu ir dideliu mastu.

Privėžęs Lietuvon pulkus slaptosios policijos ir viešosios — enkavedistų, paėmė, „kas pataikė po ranką“: iš visų sluogsnių, iš visų partijų, iš visų organizacijų. Neaplenkė nei darbininko, nei valdinin ko, nei dvasininko, nei komu nisto, nei nepartinio. Išveža mųjų tarpe turi būti visokių žmonių, kad visi Lietuvos gy ventojai, be mažiausių išimčių, žinotų, jog visi jie turi būti pa klusūs okupantui ir klausyti jo diktato, būti paklusniais re žimo vergais.

Birželio 14 d. naktį prasidėjo „valymas“. Sunkvežimiai, sumobilizuoti iš visur, zujo Vilniaus gatvėmis. Stodami prie atskirų namų, pagal iš anksto nustatytą „planą“, rin-

ko iš namų žmones, krovė i sunkvežimius, kaip pataikė: kas nuogas, kas apsiropkęs; kas su kokia nors manta, kas visai tuščiomis rankomis. Vie name sunkvežimyje ir kuni gas ir rabinas ir darbininkas, ir valdininkas, ir komunistas, ir tautininkas ir profesorius ir batsiuovys...

Autobusai vieni riedėjo i Vilniaus stotį, kiti — tiesiai i Naująją Vilnių, kur buvo su rinkimo punktas.

Dienos pasitaikė nepaprastai karštos. Tai sudarė milžiniš ką kančią tiems, kurie buvo su kimšti i prekinius vagonus sau sakimšai. Jiems nebuvo duoda ma nei maisto, nei vandens. Todėl vieni alpo, kiti mirė. Vai tojimai ir ašaros jaudino žmo nes.

Nors pavojinga buvo pasiro dyti ties vagonais su suimtai siais, nes tokiu būdu daugelis „papildomai“ pateko i vago nus ir buvo išvežti: juos paga vo prie vagonų ir drauge išve žė i Sibirą. Bet žmonės masė mis pradėjo važiuoti i Naują ją Vilnių ir enkavedistai jau nesugebėjo nei tų žmonių išvai kyti, nei sukšti i vagonus. Ma sės žmonių veržėsi ir prie va gonų, todėl ir okupantas, bi jodamas, kad minia neužpul ti ir neatsiimtų suimtųjų, pra dėjo vagonuose esantiems duo ti vandens ir net maisto.

Iš Vilniaus miesto masėmis žmonės vyko i Naujosios Vil nios stotį ir ten jieškojo savo giminių, pažįstamų, draugu. Vaikai jieškojo savo tėvų, tė vai vaikų, vyrai žmonių ir žmo nos vyrų. Tame chaose sunku buvo susiorientuoti, kas ir ko dėl paimtas, ir kodėl kitas ne paimtas. Buvo ir tokių atsiti kimų, kad buvo paimti vien maži vaikai, o tėvai palikti ir atvirkščiai.

Siaubas kilo ir dėl to, kad niekas netikras buvo, ar jo ryt nepaims, nes žmonių gaudy mas nebuvo užbaigtas per vie ną naktį, — tai tęsėsi kelias dienas. Po kelių dienų gaudy mas vėl buvo pakartotas, ir taip permanentiškai gaudymas ir išvežimai tęsėsi ligi pat karo pradžios.

Šių siaubingų išgyvenimų, kas juos patyrė, neužmirš nie kados.

Ir vaitojo Vilnius ir Kau nas, vaitojo miestai ir kaimai, vaitojo visa Lietuva, kaip vai toja visa Rusija po sunkia be pročių „samodurų“ satrapų batų.

Bet piktadarybės be baus mės nepaieina: nubauti Vo kietijos diktatoriai, bus nu bausti ir Rusijos diktatoriai.

Vasario 16 gimnazijos choras Diepholze, vienintelė lietuvių gimnazija Vokietijoje.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos atsisaukimas

mažomis grupėmis išblaškyti tarp kitų tautybių tremtinių arba privačiai tarp vokiečių. O lietuviukų Vokietijoje šiuo me tu turime dar arti 3000! Tik nepilni 400 lanko lietuviškas mokyklas, o kiti priversti jieš koti šviesos vokiečių mokyklo se, kuriose, kaip seniau, taip ir dabar dar, mokoma, kad kry žiuočiai buvę Lietuvos kultū rintojai ir geradariai... Tose mokyklose mūsų vaikų nutau timas vyksta pasibaisėtinau tem pu. Jau po pusės metų 7—9 metų vaikas pradeda saičiuoti tik vokiškai, po kito pusme čio jis pradės ir galvoti ir kal bėti tik vokiškai. Tūkstančiai Maž. Lietuvos lietuvių vaikų

jau gerokai pamiršę savo gim tają kalbą. Jau ir lietuviai tė vai priversti su savo vaikais kalbėti vokiškai.

Kyla tat klausimas: nejaugi tik tam gelbėjo lietuvis mo tinos savo kūdikius, bėgdamos per fronto linijas, besislapsty damos nuo bombų, kad dabar atiduotų juos svetimiesiems?

Ar gi tik tam vargo lietuviai mokytojai skurdžiose tremties mokyklose, kad dabar kita sėk la būtų sėjama? Ar gi tam da bar lemiamą kovą kovoją Lie tuvos partizanai, kad laisvės valandai atėjus, susliauktų su grįžtančių lietuviškai kalbėti nebemokančių tremtinių?... Ne, mes negalime, mes ne-

turime teisės lengva sąžine nu moti ranką i šį reikalą! Už jau nosios kartos išlikimą atsako me prieš tautą visi, nežiūrint kur mus likimas būtų nubloš kęs.

Vokietijos lietuvių bendruo menės vadovybė deda ir dės visas pastangas, kad lietuvių vaikų mokytojų lietuvių mo kytojai lietuviškose mokyklo se.

Be visos eilės privačių var go mokyklėlių esame pasiry žę išlaikyti vienintelę visame pasaulyje tikrai lietuvišką

Vasario 16 Gimnaziją

Diepholze.

Galime pasidžiaugti, kad iš (Nukelta i 8 pusl.)

Išvežimas

ADOLFINA SKAISTIENĖ.

Ruginį pažadino mašinų užė sys. Tyliai, nenorėdamas pa žadinti žmonos, išlipa jis iš lo vos ir atsargiai, kaip paskutini ū laiku yra įpratęs, prasklei džia lango užuolaidos kraštą. Auštančio ryto šviesoje jis ma to eilę vagonų, pastatytų atsar giniuose, retai kada tenaudoja muose, bėgiuose. Prie jų sto vi sunkvežimiai, pilni žmonių, apsupti ginkluotų sargybinių. Vagonų durys yra plačiai ati darytos ir žmonės iš sunkveži mių yra perkeldinami i juos. Ruginis nesurpanta, kas yra atsitikę, bet širdyje smilktelė ja blogi nujaučias jausmas, ir jis nuskuba pažadinti sūnaus.

— Kazy! Kažkas negero vyksta lauke, — judina sūnaus petį ir šis pašoksta lovoje.

— Atėjo areštuoti?

— Ne, bet...

Sūnus jau yra nuskubėjęs prie lango ir mato lėtai slenkan čius sunkvežimius, pilnus vy rų, moterų, vaikų ir senelių, prie vagonų, kurio vieninteliai mažyčiai langeliai yra užkalti.

— Žmonės veža i Sibirą, — garsiai pasakė Kazys tėvui, ir abu supranta, kad didelė ne laimė yra nukritusi ant lie tuvių tautos.

— I Sibirą! — sušunka Ru ginienė, kuri taip pat buvo pa žadinta triukšmo lauke ir per sigandusi, žiūri tai i vieną, tai i kitą vyrą.

— Ką veža i Sibirą? — pa šoksta savo lovoje Birutė, de vynerių metų Ruginių duktė.

— Žmonės, geriausius lie tuvius išveža vergų darbams ir mirčiai, — sako Ruginis dau giau sau, negu dukteriai. Jis negali atitraukti akių nuo ne laimingųjų, kuriuos ragina ir stumdo sargybiniai ir pirmą sykį pasigali šį namelį pasi statęs vos keliasdešimt žings nių nuo geležinkelio linijos, nes dabar turi būti liudininku šios tragedijos ir laukti, kol enkavedistai pravers jų kiemo vartelius.

— Ana va, Ziežino šeima, — kurį prieš dvi savaites arešta vo ir nežinia kur išvežė, net ir močiutė penkis metus ne kėlus iš lovos. Pažiūrėkit, kaip ją velka i vagoną rusas. Ir Uosiai, tie krautuvinkinai, ir Grybauskaitės, kurių tėvas, kaip žmonės sako, i Vokietiją pabėgęs, ir Račinskai su pen kiais mažais vaikais, ir Sakalas su dukra, ir Bačiulis! Jo žmo na tik vakar sūnaus ligoninė-

je susilaukė, — skaičiuoja ne laiminguosius Ruginienė, bet ji nespėja visų išvardinti, nes iš visų miesto pusių slenka prie vagonų. Ruginienė šia me, nedideliame miestelyje yra gimusi ir užaugusi, todėl kiekvienas žmogus čia jai pažįstamas ir artimas.

— O mūsų ar neves — tai raujasi Birutė.

— Nežinia, nežinia, vaikeli. Reikia viskam būti pasiruo šus, — ir Ruginis apsidairo, lyg nesuprasdamas, nuo ko rei kia pradėti ruoštis.

Jis žiūri, ką imasi su savimi anie, kurių likimas jau yra nu spręstas. Atrodo, kad kiekvie nam yra leidžiam pasimti tiek, kiek gali pakelti. Ruginio žvilgsnis apsisloja ant senosos Beržinienės, kuri glėbyje lai ko ritimą drobės i kurią ji, tikriausiai, dar jaunose dieno se, yra įaudusi gražiausias sva jas ir paskutiniu momentu ne siryžusi palikti tuščiuose namuose. Mažytė mergaitė spau džia prie širdies lėlę ir nusigan dusiomis akutėmis sekioja sar gybinį, kuris švaistosis nuogu durklu, žybčiojančiu pirmais tekančios saulės spinduliais.

— Magdute, — apkabina Ruginis žmonos pečius, — ar mes turime pakankamai mai so? Turiu galvoję kėlionę...

Ruginienė pradeda verkėti ir paslepia galvą ant vyro krūti nės.

— Už ką mus, Simuti, už ką?...

— Už tai, kad, kaip ir tie, kuriuos varo i šiuos vagonus, buvome darbštūs, padorūs žmo nės. Kad mylime Lietuvą ir nekenčiame jos prispaudėjų. Už tai, kad auginome vaikus gerais lietuviais. Kad tikime i Dievą. Už ką jie išvarė ma nę iš tarnybos? Ar už tai, kad dieną nešiojės laiškus vakare lankiau suaugusiųjų gimnaziją ir ją baigęs gavau pašto val dininko vietą? Mes esame liaudies priešai, nes dešimties metų triušą sudėjomę i šį na melį ir tapome „namų savini kais“, kaip jie sako, — nutyla Ruginis, tarsi pavargęs nuo vi sos šios jiems daromos netei sybės.

— Knygnešių keliais eisime ir mes, — atsidūsta Kazys ir nueina rengtis, palikdamas už savęs keturiolika vagonų, ku rių penki yra sausakimšai pri grįžti žmonių, o devyni dar stovi tušti, lyg laidotuvėms paruošti karstai.

— Lina! ir Linutė sunkve žimyje! — sušunka Birutė.

Kazys puola prie lango ir įsmeigia žvilgsnį i merginą, kuri stovi vieno sunkvežimio pakraštyje. Siaubinga valan da nėra atėmusi iš jos išdidu mo ir šaltumo ir ji yra rami ir tyli. Kada prieina eilė perlpti i vagoną, atsisuka ir sustoja, gal nujausdama sužadėtinio

žvilgsnį, o gal norėdama atsi sveikinti su nameliu, kurs ne trukus turėjo būti jos laimės dalininkas. Paskui ji nusi su ka i dingsta vagonė, kurio durys yra uždarnos ir užka lamos.

Kaziui atrodo, kad visa tai yra sapnas. Jis pakelia ranką ir nori perbraukti akis, bet mo tinos žvilgsnis grąžina realy bę. Dar tik prieš keletą die nų jis buvo šnekėjęs Linai apie laimę, didelę ir nedūžtančią, kai abu skaitė gautą iš Kauno atsisaukimą, kad atsiskaitymo valanda artėjanti ir karas esąs nebe už kalnų. Jie abu tikėjo, kad tik laisvoje tėvynėje jų laimė gali būti pilna ir laukė tos valandos... Dabar čia stovi keturiolika vagonų ir viename jo Linai...

Praeina dvi kančios ir neri mo dienos tiek aniems, vago nuose, tiek Ruginiams, kurių priangyje yra sukrauti Rugini enės drebančiomis rankomis surišti labiausiai kelionei rei kalingi daiktai. Yra karšta birželio diena ir keturiolika vagonų sutalpino penkis šim tus žmonių, alpstančių nuo troškulių ir stokos gryno oro. Vaikai ir kūdikai pavargo nuo verkimo ir iš užkaltų vagonų girdisi jų vientisinė, tyli rau da. Daug kas, kaip Ruginie nės, maldavo sargybinių paduo ti tai šį, tai tą alkstančiųms ir trokštančiams, bet buvo varo mi tolyn nuo vagonų ir nie-

kas negalėjo suminkštinti kie tos jų širdies.

Ateina vidurnaktis ir prie vagonų prislenka garvežys. Juodas ir didelis, kaip visų iš vežamųjų nedalia. Sūstaugia atleidžiamai stabdžiai, sargybi niai užima savo vietas ir liū dnoji kolona pajuda iš savo vie tos. Pradžioje tyliai, vėlu garsiau ir garsiau nakties tylo je nuskamba galinga, iš išve žamųjų širdžių plaukianti gies mė: „Lietuva, Tėvyne mū sū!...

Paskutiniai garsai pranyks ta toluomoje. Pirmasis nuo lan go pasitraukia Kazys ir išsina i naktį, gal norėdamas dangų i liudininkus pasikvietęs, pri siekti kerštą atėjūnams už pa darytą tautai ir jam skriaudą, o gal nedrįsdamas parodyti tė vams ašarų, kurios nesulaiko mo rieda skruostais.

Ruginis nori žmonai išsaky ti, kas darosi krūtinėje, bet šioji nuskuba i dukters kamba rį, iš kurio girdisi mergaitės verksmas.

— Nurimk, vaikeli, nurimk, — ramina ji dukterį, — šioji nelaimė yra praėjusi ir gal...

— Mamyte, kodėl jie mū sų neišvežė? Ar mes nesam tikri lietuviai, nesame verti tų, kurie nuėjo knygnešių ke liais.

Ruginienė tyli ir, negalėda ma rasti paguodos žodžių, glos to drėgną dukters kaklą.

Didžioji ir Mažoji — viena Lietuva.

Ko siekia Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos?

RAŠO D-JOS PIRM. V. PĖTERAITIS.

Išėjimoje pradėjus svarstyti Mažosios Lietuvos reikalus partiniais principais, Mažoji Lietuva ir jos gyventojai liko už Lietuvos Laisvinimo ribų. To pasėkoj Mažoji Lietuva ir jos gyventojai mūsų aukščiausių organų lieka išskirti iš politinio būsimos Lietuvos kūno, Mažosios Lietuvos lietuvių moraline ir materialine padėtimi nesirūpinama. Tas išsukė tauriuosius mūsų tautiečius burtis ne partiniais pagrindais i Mažosios Lietuvos Gelbėjimo ir Išlaisvinimo akcijai.

1950 metais liepos mėn. 22 d. susirinkome saujelė žmonių — viso labo 13 — Montreale je ir įsteigėme Mažosios Lietuvos Bičiulų Dr-ją. Netrukus tiek Kanadoje, tiek JAV-ėse (o kiek vėliau ir Australijoje) kitos lietuvių kolonijos sekė mūsų pavyzdžiu, suburdamos išėjus lietuvių, kilusius iš visų Lietuvos dalių, įvairių partijų, religijų ir ištikinių.

Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-ją pasirinko sau tikslą apjungti kuo didesnę skaičių lietuvių, pasiryžusių remti Mažosios Lietuvos lietuvių kovą dėl to krašto išlaisvinimo iš svetimų ir jo sujungimo su Laisva Nepriklausoma Lietuva.

Norint tą įgyvendinti, reikia padėti Mažosios Lietuvos Tarybai ir Mažosios Lietuvos gyventojams.

Mažosios Lietuvos lietuvių, kai, išvaryti iš savo krašto, skursta nesvetingoje Vokietijoje, negalėdami niekur į užjūrą išplaukti, nei pastoviai išsikurti. Jų padėtis tikrai nelygi. Tad jų padėti kiek sušvelninti padeda Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-jų aukštos drabužiais ir maisto siuntiniais. Negalima įsivaizduoti, koks moralinis sustiprinimas suteikiamas siuntinukų gavusiems lietuviui. Dažnai jis žodžių neranda išreikšti savo dėkingumą. Štai pavyzdys vieno senesnio amžiaus ūkininko, gavusio nedidelį siuntinuką iš Montreale skrydžio: „Brangūs tautiečiai, mieli Bičiuliai! Ačiū, nuoširdžiausiai ačiū iš giliausios širdies už šiandien gautą man ir mano šeimai neapsakomai vertingą pagalbą

siuntinį. Sunku man išreikšti tą, ko širdis pilna. Betgi mūsų gerasis Ponas Dievas mane visai supras ir mano ir mano vaikelių maldas išgirdęs, Jums ir Jūsų draugijai viską atlygins. Jis Jus telaimina...“

Vėl jis jaučiasi nebe vienas svetimoje jūroje, drąsiau žiūri į ateitį ir svajoja apie malonų gyvenimą netolimoj ateityje Laisvoje Lietuvoje.

Siuntinių gavėjai nejučiomis pasitarnauja Lietuvos reikalų propagandai. Per siuntinius mes padedame Mažosios Lietuvos Tarybai, jos sunkioj mažųjų lietuvių apjungimo kovoje, tautinio susipratimo palaikyme ir visos Mažosios Lietuvos išlaisvinimo akcijoje. Bet to negana. Reikia ir finansiškai remti pačią Tarybą. Ji leidžia vieningai Mažosios Lietuvos lietuvių laikraštį — „Keleivis“, — ji siejasi išleisti propagandinių veikalų Mažosios Lietuvos klausimais, ji turi visokių specifinių savo reikalų.

Paskutiniu laiku liko tik viena lietuvių gimnazija Vokietijoje. Kadangi joje mokosi ne mažda dalis mokinių, kilusių iš Mažosios Lietuvos, M. L. B. Dr-ją ėmėsi iniciatyvos Kanadoje sutelkti aukas ir toliau jai renka.

Kad šis labdaringas darbas atneštų dar geresnių vaisių reikia, kad kiekvieno lietuvių kolonijoje susiburtų panašiai galvojančiai mūsų tautiečiai ir išjungtų i Mažosios Lietuvos bičiulius. Juo mūsų daugiau bus, juo mūsų darbas bus našesnis ir juo tikresni būsimieji lietuviški žemių sujungimo ir suaugimo i Vieną Nepriklausomą Laisvą Lietuvą. To Mažosios Lietuvos Bičiuliai trokšta iš visos širdies.

V. Pėteraitis.

FILATELISTŲ ŽINIAI,

Festival of Britain proga, BRITŲ PAŠTAS išleido 6 rūšių festivalį propoguojančius PAŠTO ŽENKLUS, kurių bendra vertė 38 šilingai ir ½ peno. Jų kai na Kanadoje doleriais 5,70. NORINTIEJI šių pašto ženklų įsigyti, PRANESĄ savo tikslų adresą ir PINIGUS SUMOKA „NL“ ADMINISTRACIJAI. Ženk- lai užsisakiusiems bus išsiųsti tiesiogiai iš Anglijos.

„NL“ Administracija .

Lietuviai visur

* Prof. Vaclo. Biržiška Chicagoje pradėjo darbą viename milijonierių klube.

* Dr. D. Monstavičius, buvęs Lietuvoje Apelecinių Rūmų prokuroras, pakviestas i Syracuse universitetą dėstyti rusų kalbą.

* Prof. Pr. Jucaitis, chemikas, jau treči metai dėsto chemiją Gannon College, Erie, Pa., ir yra kolegijos kaip „associate profesor“.

* Kap. A. Kudirka, baigęs jūrininkų mokyklą Marselyje, Prancūzijoje, ir ten gavęs jūrų kapitono diplomą, dabar tar naują amerikiečių prekybinia me laive, kuris plaukioja su Panamos vėliava.

* Prel. J. Balkūnas gegužės 30 dieną minėjo 25 metų kunigavimo jubiliejų.

* P. Butėnas, publicistas ir buvęs tremtyje „Žingsnių“ žurnalo redaktorius, dabar gyvena JAV.

* Petriko dienos minėjimo proga Gellongo porto stadione įvyko didžiulė australų sporto šventė. Joje dalyvauti buvo pakviesti ir Geelongo apyl. lietuvių šokėjų grupė. Stadione buvo susirinkę apie 4.000-5.000 žiūrovų. Išspindinti lietuviški šokiai buvo priimti su didelėmis ovacijomis. Sporto šventės vadovas, trumpai apibūdinęs Lietuvos istoriją, mūsų šokėjus pristatė miesto burmistru.

Kovo mėn. 18 d. ta pati šokėjų grupė buvo pakviesta da lyvauti Australijos Airių koncerte. Publika savo pasitenkinimą reiškė ilgai nesiliaujan- čiu plojimu. Geelongo lietuvių šokėjų grupę sudaro: V. Čižauskas (vadovas), R. Bar- kutė, D. Bartasiūtė, J. Dak- nys, G. Starinskaitė, J. Gailius, K. Starinskas, V. Strains- kas ir R. Zenkevičius (akor- deonistas).

* Australijos Lietuvių bendruomenės Krašto Taryba, susirinkusi pirmo suvažiavimo 1950 metų gruodžio mėn. 29-30 dd., kreipiasi i pasaulio lietuvių ir skelbia, kad Australijos lietuviai stoja solidarai i darnias gretas kovoje dėl Lietuvių tautos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo ir pasižada tą kovą vispusiškai remti. Mes kviečiame visus lietuvius, gyvenančius įvairiuose pasaulio kraštuose, kuo aktyviausiai prisidėti mūsų bendroje kovoje visomis galimomis priemonėmis, kad mūsų bendras tikslas, Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė, būtų kuo greičiau atsiiektas.

Prezidiumas J. Kalvaitis, Pasirašė: A. Ustjanaukas, S. Balčiūnas.

* Keon Parke, Melbourne priemiesty, esančiame 7,5 mynių tustume nuo miesto centro gatvė pavadinta lietuviu Liubinsko vardu. Šiame priemiestyje numatyta parduoti 800 sklypų nuo 50 iki 150 svarų vertės.

* Pirmosios gegužės paryčiu, Vila Prudentėje žmonių buvo sulauktytas i policijai atiduotas lietuvis Leonas Juodaitis, gyv. Quinta des Paineiras, S. Pauly, Brazilijoje. Pasulauktytąjį rasta keletas plakatų, raudonų vėliavų, kurios nakties metu turėjo būti užkabin- tos ant elektros laidų. Einant valstybės saugumo įstatymais, sulauktytas bus išsiųstas i sakomą kilmės kraštą. Taigi nemokamą kelionę gaus iki „ro- jaus“ vartų.

* Em. Putvytė, aktyvi visuomeninkė ir vyr. skautininkė, parašė scenos vaidelį Pas- tizano motina, kurį š. m. gegužės 13 d. New Yorko skautai, režisuojant Br. Kulniui, suvai- dino. Dekoracijos vyr. skilt. V. Zelinkevičiaus.

* Ant. Škėma, rašytojas ir dramos artistas, ruošiasi grįžti iš Chicago atgal i Brooklyną. Jo šeima jau kuris metas gyvena Brooklyn.

* Prel. L. Tulaba vyksta i Lawrence, Mass, i prel. Pr. Juro įvilktuves.

* Lietuvių Dienoje Čika- goje birželio 3 d. gražuole Miss Lithuania prpažinta J. Karvelytė, jos enturazą sudaro L. Gailiūtė ir P. Karvelytė.

Iš visur ir apie viską

— Berlyno aukštąsias mo- kyklas pernai lankė 5000 stu- dentų iš rytų sektoriaus. Vien- tik Laisvajame Berlyno Uni- versitete mokėsi per 2000 ry- tinio sektoriaus studentų.

— Limos Universiteto pro- fesorius F. Grana surado, kad Peru indėnai jau prieš 2.000 metų mokėjo daryt smegenų operacijas. Tatai parodė at- kasti tų žmonių palaikais.

— Anglijos parlamentas nu- tarė, kad nėra tokių „sutvėri- mų“, kaip raganos. Todėl pa- naikino senovinį įstatymą, rei- kalaujanti baust raganas.

— Naujai išrastos deiman- tinės patefono adatos išlaiko net 90 kartų ilgiau už dabarti- nes safirines adatas. Be to, jos nebraižo patefono plokštė- lių.

— Didysis „proletaras“ Sta- linas mėgstas ištaigingai gy- venti. Kremluje visi kamba- riai įrengti su didele praban- gata. Po praeito karo, kai Sta- lino žveigždė dar labiau sušvi- to, nutarė, kad ir visa aplinku- ma apie jį turi dar labiau bli- zėti. Tuo tikslu ir buvo pra- dėtas didelis Kremliaus sienų

i cirkvių bokštų remontas, kuris truko net ketverius me- tus. Aukštos Kremliaus mūro sienos turi apie 3,5 kilometrų ilgio ir jas remontuodami mū- rininkai įmūrijo net apie 60. 000 naujų plytų; jos buvo dar kiek paauskšintos, kad „tėve- lis“ saugiau ten jaustųsi. Cerk- vių bokštai buvo apdengti nau- jomis blizgančios vario plokštė- mis ir dabar jie iš tolo blizga. Kremliaus bokšte yra laikro- dis, kurio valandų mušimą transliuoja Maskvos radijas, taip pat buvo pagrindinai at- remontuotas.

— Amerikos spaudos tira-žas šiais metais yra, 54.877. 000 egzempliorių, 2,5 milijono daugiau negu praeitais metais. Kiekvienas trečiasis amerikonas kasdien perka laikraštį.

— Walt Disney, pieštos fil- mos įkūrėjas, buvo nutraukęs išgarsėjusių Mickymauzų ga- mybą. Dabar jis vėl mano pa- gaminti visą seriją trumpų Mickymauzų filmų.

— Pijaus X beatifikacijos proga Vatikanas yra išleidęs naują seriją pašto ženklų.

— Romoje sklinda gandai, kad šv. Tėvas Pijus XII nori pakelti kardinolų vieną negrų vyskupą.

— Komunistės persirengu- sios vienuolėmis Kinijoje nau- dojamos kaip kalbėtojos komu- nistų susirinkimuose.

— Graikijoje šiais metais ruošia iškilmes paminėti ap- Povilo atvykimui i Graikiją. Atėnų ortodoksų arkivyskų pas pakvietė šiose iškilmėse da- lyvauti ir šv. Sostą, šv. Sos- tas jose dalyvauti atsisakė.

— Miunchene pradėta vyk- dyti 7 aukštų didžiulio preky- bos namo statybą. Šio pasta- to skeletui reikia 100 vagonų geležinių sijų. Prie statybos dirbs apie 400 darbininkų. Vie- toje keltų bus įrengti slenka- mieji laiptai. Iš viso norima šio pastato įrengimui panau- doti naujausius technikos laimė- jimus. Pvz. numatyti įreng- ti automatiški gaisro gesintu- vai, kurie kilusį name gaisrą užgesintų be ugniagesių pa- galbos.

— Dviejų automobilių susi- sidūrimo Californijoje vienas jų dideliu greičiu smogė i lie- tuvės namą ir, išlaužęs sieną, namo savininkę sužeidė lovo- je.

— Miami, JAV, piktdarbiai ar fanatikai dinamitu išsprogdino naujai pastatytus žydų maldos namus.

— Anglijos amunicijos imo- nėje, kur dirba 5.000 darbin- kų, įvyko sprogimas. Dų žmo- nės žuvo.

— Lenkijoje dabar yra 24. 976.926 gyventojų.

— Milionai kandžių apnyko Kolorado mieste Canon. Ne- ra jokių galimybių su tom kan- dim kovoti. Kandys lenda i maistą, už apykaklę ir tt.

— Vokietijoje, Bochumo li- goninėje, ligonis, kuriam buvo uždrausta judėti, ant pilvo pa- sidėjo kiaušinių, iš kurio per 3 savaites išsiriti viščiukas.

— Berlynui Popiežius pa- skyrė vyskupą W. Waskarą, kuris užims mirusio kardinolo Preysingo vietą.

— Tartų kalnuose, Slovaki- joje, vykusios kietos kautynės tarp čekų reguliarios kariuo- menės ir slovakų partizanų. Slovakų kovotojų skaičius sie- kias 5000 vyrų. Jie turi ryši su kitų kraštų partizanais.

— Rygos įmonėse vyko va- dinamosios soclenktynės, ku- rių skelbiami laimėtojai. Iš 26 laimėtojų 16 yra rusai, 3 žy- dai, 4 nežinomos tautybės ir tik 3 latviai.

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

„REIKIA TURĖTI TIKTAI GALVĄ“...

18.

Bejieškodami geresnės pik- nikams — gegužinėms vietos, aną sekmadienį su p. J. Lek- nicku nuklydome net i St. Lam- bert. P. Leknickas prisiminė, kad ten yra lietuvių. (Ten yra žinomos šios šeimos: pp. Si- lickų, Markevičių, Sadauskų, Rugenių, Barauskų).

Tiesą sakant, anapus Šv. Lauryno upės vietą montrealie- čiai vadina vienu vardu — Lon- guil. Tai ir mes važiavome i Longuil. Bet pataikėme i... St. Lambert. Pasirodo, kad bet man rūpėjo: jeigu gausi- mus ten piknikams vietą, tai mums ptiems reikia išbandyti tą kelią, kurį turės padaryti vi- si žmonės, kurie vyks i pikni- kus. Todėl leidomės Welling- tona tramvajum ligi Bridge- gatvės, ten persėdome i auto- busą, kuris nuvežė ligi Gusvi- lidžio, kur perlipome i tram- vajų, einančių per Viktorijos tiltą, o šis jau nuvežė i mūsų įsivaizduojamą Longuil'ą, tik- rumoje gi — i St. Lambert.

Čia netrukus susiradome žy- muji šio miesto lietuvi p. Juo- zą Silicką, kurį vos spėjome už- tikti. Jeigu būtume pavėlavę 15 minučių, jis jau savo žyd- riuoju Plymouth'iu būtų nu- raišęs i St. Jean, pas tautietį p. Paulauską.

— Seniai nesimačiau su Pau- lausku, tai šiandien buvau nu- sistatęs jį aplankyti, — sako p. Silickas. — Gerai, kad pa- juos skiria „tikta upė“ (beje, gavote dar laiku.

vietomis siekianti 6 mylių plo- čio ir siauriausioje vietoje apie pusantros mylios...), bet tai nieko nepasako. Kas už Šv. Lauryno upės, kas pasiekama per tuos du tiltus, tai jau yra užmiestas. Ir telefonu kalban- tis, reikia kalbėti kaip su už- miesčiu. Bet tai jau aiškiai ne normali padėtis, nes šis už- upis faktinai yra tas pat Mont- realis, gyvenas bendru gyveni- mu, susietu ir neapjungiamu.

Kai sumanėme nuvykti ana- pus upės, p. Leknickas siūlė imti taksi, kad būtų greičiau, bet man rūpėjo: jeigu gausi- mus ten piknikams vietą, tai mums ptiems reikia išbandyti tą kelią, kurį turės padaryti vi- si žmonės, kurie vyks i pikni- kus. Todėl leidomės Welling- tona tramvajum ligi Bridge- gatvės, ten persėdome i auto- busą, kuris nuvežė ligi Gusvi- lidžio, kur perlipome i tram- vajų, einančių per Viktorijos tiltą, o šis jau nuvežė i mūsų įsivaizduojamą Longuil'ą, tik- rumoje gi — i St. Lambert.

Čia netrukus susiradome žy- muji šio miesto lietuvi p. Juo- zą Silicką, kurį vos spėjome už- tikti. Jeigu būtume pavėlavę 15 minučių, jis jau savo žyd- riuoju Plymouth'iu būtų nu- raišęs i St. Jean, pas tautietį p. Paulauską.

— Seniai nesimačiau su Pau- lausku, tai šiandien buvau nu- sistatęs jį aplankyti, — sako p. Silickas. — Gerai, kad pa- juos skiria „tikta upė“ (beje, gavote dar laiku.

— Mes tamstą sutrukdysi- me, — sakome.

— Malonu, kad kuo nors galėsiu padėti, — sako p. Se- lickas, kai mes išdėstome sa- vo reikalą, patogiai įsisėdę i gražaus pp. Selickų buto foteliu.

Netrukus pasirodo pp. Selic- kų visa šeima: p. M. Selickie- nė, dukrelės Vanda, kuri tik- tai prieš kurias dienas pabaigė Marionopolio kolegiją (žiū- rėk 5 puslapį atvaizdą) ir Akvilė, kuri lanko vidurinę mo- kyklą ir sūnūs — Vytautas ir Danielius, taip gi moksleiviai. Tai yra labai malonu konsta- tuoti, kad pp. Selickai visus savo vaikus leidžia i mokslius.

— Kas gi mums daugiau be- lieka, kaip tikta ruošti vai- kams ateitį, — jautriai paste- bi p. Marijona Silickienė. Mokslas ir darbas yra vis- ko geriausio kūrėjai. Todėl pp. Selickų šeimą reikia labai pagirti, kad ji taip rūpinasi pa- žanga ir ta ateitimi, kuri, de- ka išsimokslinimo, gali būti aukščiausio laipsnio.

— Na, tai važiukime pa- sižiūrėti mūsų miesto, — sako p. Silickas. Lėtai, švelniai apvažiuojame visas didžiasias gatves. Ir galima konstatuo- ti, kad St. Lambert — tai gra- žus rezidencinis miestas, ku- riam nėra nė vieno fabriko ir tik- tai pačios būtiniosios dirb- tuvės — pieninė ir statybos medžiagų įmonė. Kuriasi gi čia milijonieriai ir šiaip tur- tingi žmonės, kurie statosi vi- las. Statosi ir eiliniai darbinin- kai.

Beje bevažinėdami užtiko- me gaidžių farmą: didelis plo- tas žemės apstatytas gaidžių katidžiais. Gaidžių katidžiai — vilos baltos, raudonais st- gais. Kiekvienas gaidys turi savo atskirą rezidenciją. Jie čia specialiai maitinami, pri- žiūrimi ir dresiruojami. Šitie gaidžiai dalyvauja gaidžių rungtynėse.

— Gaidžių kova žiauri, — pastebi p. Silickas. — Jiems prie kojų mūsų metu pritaiso specialius pentinus. Jų kova: žūt-būt! Vienas dažniausia krinta negyvas, o dažnai ir abu. Bevažinėdami, apžiūrime ir galimas piknikams vietas. Gra- žu. Ir maudytis Šv. Lauryno upėje galima. Miestas yra pa- ruošęs maudykles, kuriose bu- di gydytojas ir gelbėtojai - val- tininkai. Bet vėliau sužino- me: niekam piknikų čia neleidžia- ma daryti.

Bevažinėdami po St. Lam- bert, privažiujame gamtos prieglobstyje namus, prie ku- rių p. Silickas sustabdo maši- ną. — Čia, — jis sako, — gy- vena lietuviai, pp. Markevičių šeima. Mes šią šeimą atskvie- tume iš Vokietijos.

— Gal Tamstų giminės? — teiraujamės. — Visai buvo nežinomi ir nepažįstami, — atsako. — Bet dabar tiek susidraugavome, kad geresni už geras gimines, — sako p. Silickas.

Bet čia pat p. Markevičius junjoras tuojau i kaštanų pa- vėsį atsiveda tėvus — p. Ago- tą ir Joną Markevičius. Sode po medžiais kėdės, stalas ir ant stalo pasistiprinimas. Pp. Markevičiai vaišingi, kaip ir pp. Silickai.

P. Markevičienė tyliai infor- muoja, kaip pp. Silckai, jų ne- pažįdami, sudarė galimybę atvykti visai didelei jų šeimai — 7 asmenims. Maža to, su-

darė sąlygas ir galimybes nusi- pirkti šiuos namus su dideliu sklypu žemės; paskolino pini- gų sumokėti už namus. Už tą pp. Markevičiai nepaprastai dėkingi pp. Silickams. P. Mar- kevičienė mums rodo savo dar- žą, prisodiną pamidorų, svo- gūnų, salotų ir kitų daržovių.

— Mes dabar mokame už šiuos namus tiek, kiek mokė- tume už porą kambarių, ku- riuose mūsų šeima negalėtų sutilpti. Bet kai išsimokėsi- me, tai jau bus mūsų nuosa- vybė, — sako pp. Markevičiai chorū.

— Pp. Markevičiai mus vaiši- na, o mes kalbamės visokiomis temomis. Pavėsyje malonu pa- sipasakoti, pasiplepėti. Pasi- duodame ir mes šiai silpnypei. Daugiausia pasakoja p. Silic- kas. Aš jį provokuoju, kaip jis kūrėsi, kaip praturtėjo.

— Ooo, Kanadoje žmogui reikia tikta galvą turėti, o gyventi galima, — tvirtai tei- gia p. Silickas ir pradeda pa- sakoti apie savo praeitį.

— Iš kur Tamstos kilę — teiraujuosi.

— Iš Paežerio vienkiemio, kuris tada, kai aš išvykau i Kanadą, dar vadinosi Vagilka, Troškūnų val., Panevėčio ap. Atvykęs i Kanadą 1928 metais, jau po trijų mėnesių išpirkau žmonai laivakortę, o po pusant- rų metų aš jau turėjau Mont- realio mieste krautuvę. Ne- vienoje vietoje. Dėl vaikų, nu- rėdamas juos apsaugoti nuo blogos miesto įtakos, turėjau išigyti namus už miesto. Pasi- staciau juos čia — St. Lam- berte. Paskui, kai teko dirbti mieste, o nakvoti čia, pasida- rė nepatogu, — todėl sugalvo- jau visai čia persikelti. Todėl — 7 asmenims. Maža to, su-

toria ir Cheron St. kampe, kur dabar yra mūsų grosernia.

— Kaip gi sekasi čia: ge- riau kaip mieste?

— Neblogai, — atsako p. Silickas. — Turiu gerą klijen- tūrą. Parduodu visokius pro- duktus ir alų. Čia klientai duoda užsakymus labai soli- džius; nėra smulkmenų. To- dėl ir malonu dirbti.

Palikę pp. Markevičių na- mus, vykstame apžiūrėti pp. Silickų biznio. Dviejų aukštų namas su dideliu bižnui pri- taikytu rūsiu. Dideliame plo- te. Krautuvė šviesi, švari, erd- vi ir turtinga. Viskas p. Si- licko pritaikyta, kad būtų pa- togu ir paranku dirbti. Biz- nins vertinamas apie 60.000.

Tikrai reikia tikėti p. Silic- ko teigimu, kad reikia turėti tikta galvą ir netingėti dirbti, ir gyvenimą galima sukurti ir gražų ir patogų.

P. Silickas dar daug pasa- kojo apie tai, kaip jis pradžio- je dirbo, kaip anksčiau gyve- no. Tas gyvenimas, lyginant su jo pradžia Kanadoje, da- bar jau yra pakitęs ne šimtais, bet tūkstančiais kartų.

Išbuvo St. Lamberte visą die- ną, apžiūrėję jį, paviešėje pas pp. Silickus pakartotinai, vai- šingus namus turėjome palik- ti ir su p. Leknicku grįžti at- gal i triukšmingąjį ir judrųjį Montrealį, kuris milžiniškais telpais plečiasi, auga ir šako- jasi iš salos i užupius. Nuo ru- dens, kaip sakė p. Silickas, jau ir su St. Lambertu galėsime te- lefonu tiesiai kalbėti, kaip su Montrealeo dalimi, nes bus įvestas tiesus telefono susie- kimas. Tokiu būdu, dar dau- giau galima bus suartėti. ir dar geriau vieni kitus pažinti. Daugiau bus.

FAKTAI IR PROBLEMOS.

Ar visos motinos vertos to vardo?

RAŠO JERONIMAS CICEŅAS.

Tai ne šiaip sau klausimėlis, šykštėk cento kito. Bet, anot bet rimta, ypač tremties, prob lema. Man ji visada dingos, kai tik užtinku „patarimus šei mininkėms“ ar kitus prajovus iš „moterų pasaulio“. Neseniai išėjo storokas spaudinys, išsiaiškintas moteriai, de ja, ir šiuo atveju kaip virtuvės valdovei. Apie motiną, kaip kovojančios politinės emigracijos veiklią narę, kaip kultūros saugotoją, mažą užsiminta ir Motinos Dieną. Tiesa, užsiminta motina kaip vaidilutė ir Vargo mokyklos puoselėtoja. Bet ta užuomina kaip tik verčia panagrinėti ar taip ištikro yra?

Motina — visos šeimos siela, motina — vyriausias jaunosios kartos vairininkas, tarkime — vėlavnešys viso to, ką gera išsinešė iš tautos būdo ir tradicijų. Pareigos didelės ir, jei jas tesėtų, tremtinė motina ateityje būtų minima su šlove ir garbe, kaip minimos arčiau nežinomosios motinos, kurios per baudžias, spaudos draudimą ir kitus negandus ne tik išsaugojo, bet tautos būdą paryškino, liaudies meną papildė ir palikuonims perdavė.

Faktus imu iš JAV „N. Lie tuvos“ skaitytojai lengvai galės pasakyti: skiriasi kuo tremtinė Kanodoje ar nesiskiria, vietinė tai liga ar bendruomeninė? Esu surinkęs žinias iš kelių stambių kolonijų, ir visos liūdno.

Sakysime, Vargo mokyklą telanko 46—69 proc. tremtinių vaikų. Ar čia nėra motinos kaltės? Kai pernai bendruomenės kūne pasirodė šunvotės (prof. K. Pakštas juos pavadino judošiais, pavojingais niais už J. Paleckį), t. y., kai Pittsburghe 25 tėvai raštu pareiškė nenorį lietuvių kalba pradinio mokyimo, kviečiau visų kolonijų korespondentus skelbti Vargo mokyklas nelan kančių vaikų tėvus (vardais, pavardėmis ir kt.) visai Vakarų lietuvių bendruomenei žinoti. Teigiamas atgarsis tebuvo vienu vieną kartą „Naujienose“. Tenka būkštauti, kad šį rudenį tremties mokylose dar mažiau besurinkins mokinių?

O spauda — mūsų gimtinės akys į pasaulį, žmones ir visokią žinojimą? Liūdno, bet tremtiniai savo troškimo gimtojo žodžio vargu bepralenkia „Aušros“ gadyne, vadinas — ir čia ne pirmyn žingsnis, bet atamupsta, ir tai beveik 100 metų. „Aušros“ dienomis apstu beraščių, o šandien? Į tokią Ameriką iš viso neįsileidžiamai nerastingi. Tada knyga buvo mažą kur užtinkama gėrybė, o šandien? — Tik tu rėk gerą valią ir norėk ir nepa

šykštėk cento kito. Bet, anot bet rimta, ypač tremties, prob lema. Man ji visada dingos, kai tik užtinku „patarimus šei mininkėms“ ar kitus prajovus iš „moterų pasaulio“. Neseniai išėjo storokas spaudinys, išsiaiškintas moteriai, de ja, ir šiuo atveju kaip virtuvės valdovei. Apie motiną, kaip kovojančios politinės emigracijos veiklią narę, kaip kultūros saugotoją, mažą užsiminta ir Motinos Dieną. Tiesa, užsiminta motina kaip vaidilutė ir Vargo mokyklos puoselėtoja. Bet ta užuomina kaip tik verčia panagrinėti ar taip ištikro yra?

Čia tremtinės motinos „ina šas“ liūdno. 3 atvejais vyrai noriai imdavo „Kari“, bet vieną dieną visos „židinių saugotojos“ (viena su aukštuojų mokyklų) paprašė jų namų slenkščio nebeperžengti. Vienas vyras, sykį pavartęs knygą, piktai užtraukė dūmą ir iškošė: „kad su ta žmona...“ Po savaitės patyriau, kad į namus pribuvo... televizijos aparatas.

Dažnai pasikartoja jaudinančios scenos (kai nešiojau V. Pietario „Lapės pasaką“, ar Čikagos tremtinių mokytojų leidžiamas „Vaizdas“): vai kai nori, tėvas graibosi apie pi niginę, bet „šeimos židinio saugotoja“ pastato „veto“.

Ir kur tu žmogų (vyriausia lietuvių), pažinsi, jei ne prie... knygų. Kai šandien peržvelgiu tremtinę, lyg švyturys iškyla Vilniaus krašto pašukiniai pusbasiai, bet galiūnų širdies ir proto tautiečiai. Kalėdų atostogų metu ar vasarą būdavo įsainama pajieškoti rašto mėgėjų. Namuose, palei bažnyčią ar turgų užkalbinas tautietis nė karto nedrėbės pikto žodžio: vyrai nuo marmorkos nesukę ar močiutės užu vištapiu pirkto elementorių, kalendorių, laikraštį. Tremties Vargo mokykloje ne visi mokinukai su „Aušrele“. Jei gailima dolerio su centais „Aušrelei“, tai kaip „išmes“ 4 dolerius už Lietuvių Kalbos Vadovą?

Senais gerais laisvės laikais sielvartauta, kad knygų spinta pas lietuvių yra retokas baldas. Šandien jau labiau. Ar čia ne motinos kaltė? Susiranda skatikas kitas naujesniam indui, siuviniai, stiklai, o letuviškajai knygai pinigų nėra. Ne pinigų, bet valios, įdėmaus atsiminimo apie savo senutes ir mačiutes spaudos draugimo laikais. Spaudos draugimo laikais maldaknygės nebuvu pigios, bet šviesa ir tiesa tada pinigų neseikėta. Viešpatie, ir gimtąją maldaknygę jau ima išstumti anglišką, airių

Henrikas Nagys

DVI JŪRININKŲ DAINOS

Uostą paliekant

Snausti gana jau, senoji statinė, plauksim įšiekot nematytų šalių! Ko jūs čia raudate, gražios merginos, dėl pasakytų žodžių kelių?

Motinos žemės niekingas brūkšnelis greitai sutirps ant bangų skiauturių... Gal dar sapnuosim nakčia josios žalią žvilgsnį akių ant virvinių narų;

Miestus šviesius ir triukšmingus ir rausvą karčiamų vyną stiklus purvinus. Baltus žuvėdrų sparnus ir jų šauksmą, ir skeptaitę mergaitės lieknos.

Supk mus, sena ir smaluota statinė, tiek nematytų salų ir šalių! Ko čia raudoti, juodakės merginos, ko čia liūdėti padaužų kelių!

Mirusio draugo šermenys

Angelai tikrai neverks prie karsto jo. Bet ir neprikels jo ašarų lietus. Visos ašaros jam tik vanduo, ho-jo! O vandens mes matėm per kraštus!

Kaip gyventi be stiklinių sklindinų, Plaukim vynu surūdijusias gerkles. Jei stiklų skambėjimas švelnus nepabudins jo — jis niekad nebekels.

Uzdainuokime kartu, mieli draugai apie tolimas, saulėtąsias salas. Neseniai ir jis dainavo su visais, o rytoj — gal būt, ir mum jau duobę kas...

Suns lemtis numirt ant žemės purvinos! Teskamba jo šermenų liūdno daina. Jei dabar jisai nekels ir nedainuos, ryt užpils jam duobkasias akis žeme.

Ar nebūvo mėlynos jo akys, o draugai, nuo žiūrėjimo į vėją ir bangas? Kas iš to?! Ponia mirtis šaltais nagais jų gelmė išgręš juodas angas.

Argi vertas tolks gyvenimas ko nors? Pypkes dūmų dešimt — ir žuvm išmeta tave, prišė prie lentos. Arba širdį užkala dėžė vinim.

Angelai neverks tikrai prie kapo jo. Bet neprikels jo ašarų lietus. Visos ašaros jam tik vanduo, ho-jo! o vandens mes matėm per kraštus!

kunigų ir biznierių urmu gaminama, o lietuvių vienuolių vedamose mokyklose įvairiomis progomis, net su grąsinimais, peršama. Vargu beistumtų, jei vaiko motina būtų kaip eglė, kur prie Šešupelio. Ir maldaknygę traukia į šešėlį, maldaknygę, už kurią La niaučaitė ištremta caro Rusijos gilumon, maldaknygę, andai, krauju apsučius, ypač tą syk, kai gišti kazokai lietuvius durtuvais vijo iš Kražių, per Kražantę ir toli-toli, kiek arkliai išneša, per klimpius laukus ir lapkričio darganą.

Neseniai pati bolševikų „Tiesa“ rašė, kad ten, mūsų tėvynėje, maldaknygę ir grožinę literatūrą, bolševikams ją uždraudus ar suklastojus, eina nuorašais. Vienas Biržų, agitprop pareigūnas skundė si NKVD draugystėje, kad sevie lietuviški laikraščiai per sinešama ir į kolcozus sugrūdant. Du matai ir saikai: kovos lietuvių ir... gėrbūvio lietuvių.

J. CiceŅas.

Vanda Silickaitė

Marijonos ir Juozo Silickų, turinčių St. Lamberte, už Victorijos tilto, savo namus ir savo krautuvę, duktę, kuri šiomis dienomis baigė Marionopolio College'ą ir dabar ruošiasi specialybei. (Plačiau žiūr. 4-me puslapyje atkarpą).

Mirė poetas Juozas Kruminas

Dar tiktai prieš pusmetį poetas, rašytojas, žurnalistas Juozas Kruminas ruošėsi iš Vokietijos persikelti į Kanadą. Montrealy jam buvo parūpinas pirmam apsigyvenimui ir kambarys. Bet jam nepasisekė. Greičiausia permenka sveikata neleido pereiti tų užtvary, kurios nemažam tautiečių kiekiui pasirodė per aukštos, neperkopiemos. Teko likti Vokietijoje.

KLCT pasiuntė jam maisto siuntinį, bet netrukus buvo gautas laiškas, kuriame jis skundėsi sunkiu likimu. Dar vėliau pasiekė žinios, kad jis jau džiovininkų santaoriijoje. Iš Vokietijos pasigirdo SOS, bet pavėluotai. Poeto jau nebėra gyvųjų tarpe. Juozas Kruminas mirė 1951 metų birželio 1 dieną Edmundsthalio sanatoriijoje, palaidotas birželio 4 d. Geestachto Spackenbergo kapuose. Juozas Kruminas buvo gabus poetas, kūrybingas rašytojas, darbštus žmogus. Jo yra išleistos kelios kūrybos knygos ir liko paruoštų, bet nespėtų išleisti, dėl lėšų stokos.

Nenurimdamas, nors ir džio vos kankinamas, J. Kruminas našiai dirbo ir tremtyje: redagavo žurnalą „Gintaras“ ir išleido kelias savo kūrybos knygas. Juozas Kruminas yra gimęs 1914 m. sausio 26 d. Palionės vieniemy, Gelvonių valsčiaus, Ukmergės apskrityje. Ukmergėje ir Kaune lankė gimnaziją, Kaune lankė Vytauto Did. Universiteto Humanitarinių mokslų fakultetą. Būdamas ne turtingų tėvų sūnum, dirbo visuosius darbus, bet visuomet linko į literatūrą, kuriai atidavė geriausias savo jėgas ir sugebėjimus.

Kaune gyvendamas, vedė rašytoją Nelę Mazalaite, kuri dabar yra apsigyvenusi JAV. Platesnį J. Kruminos kūrybos ir jo literatūrinio paliko įvertinimą duosime sekančiame „NL“ numeryje.

ŽYMASIS LIAUDIES ŠOKIŲ ŽINOVAS

Vytautas Beliajus.

Užpernai Montrealy lankėsi žymusis liaudies šokių žinovas, pagarsėjęs visoje Amerikoje, Vytautas Beliajus, kuris buvo atsivežęs leidinių apie liaudies šokius ir liaudies šokių plokštelių.

Vytautas Beliajus gimė ir kūrė praleido Lietuvoje. Prieš 20 metų atvyko Ameriką ir visas savo dienas paskyrė šokių menui. Ypatinai gilinasi į charakterimus ir liaudies šokius. Studijavo visų tautų šokius, tačiau visą savo dėmesio svorį nukreipė į lietuvių tautinius šokius. Prieš 10 metų įsteigė lietuvių tautinių šokių grupę „Ateitis“. Neapsėjo nė vienas didesnis lietuvių pasirodymas be Beliaus ir jo „Ateities“ šokėjų. Visoj plačioj Amerikoje tautiniai ir tarptautiniai festivaliai kvietėsi Beliajų.

Kviečiamas įvairių organizacijų, mokė jas įvairių tautinių šokių, o ypatingai lietuvių. Daugelis amerikiečių liudies šokių mėgėjų įvairiose Amerikos valstybėse šandien šoka ir lietuvių liaudies šokius, o Kolorado ir Kalifornijos valstybėse tokios grupės, Beliaui tarpininkaujant, įsigijo netgi lietuvių tautinius rūbus tiems šokiams tiksiau charakterizuoti.

Duoną Vytautas iki šiol pelnė pamokomis International House prie Chicagos universiteto ir įvairiuose kituose institutuose bei kolegijose.

Ką uždirbo, viską sudėjo į šokių menui skirtą žurnalą „Viltis“ ir knygas: „Merrily Dance“, „Dance and by mery“ I ir II tomas, „Dance of Lietuva“, kuriame aprašomi

Muriel Millard Kanados prancūzų dainininkė,

Praėjusių metų dailioji literatūra

G. I. ZIDONYTĖ.

POEZIJA 1950-aisiais metais ypatingai gyvai reikėsi Prancūzijoje. Ir seni ir labai skaitlingi jaunieji poetai sėmiasi įkvėpimo meilės, gamtos, mistikoj, religijoj. Įvairiausios kryptys turi savo atstovus. Vieni žodžiu — poetų pasaulio laisvė ir demokratija... Nenorint dar daugiau išplėsti ir taip jau ilgą šią bibliografinę apžvalgą, tepaminėsime tik nedaugelį poezijos veikalų, nerūšiuodami jų pagal literatūrinės sroves.

Tik dabar išspausdinta jau mirusio įžymaus prancūzų poeto — simbolisto Frnacis Jammes autobiografinių eilėraščių knygutė Ironijos ir eilės poema (Le Poeme L'ironie et d'amour, Librairie universelle, 1950). Šiame meniškai išleis tame rinkinėlį patalpinti poeto jaunų dienų eilėraščiai, pavaiduoją jo gilius meilės išgyvenimus ir nusivylimus, keilionių įspūdžius ir kt. Kaip visuose savo kūriniuose, taip ir šioje Poemoje, autorius — jautrus lyrikas — savo jausmus reiškia grakščia, sklandžia forma.

Didžiojo mūsų poeto Milašiaus buvęs geras asmeniškias draugas, dabar, Milašiui mirus, jo didelis garbintojas, prancūzų senesniosios kartos poetas ir rašytojas Jean de Bossche re neseniai išleido įdomų savo poezijos rinkinį Bedugnės paveldėtojai (Heritiers de l'Abime, Ed. Au Parchemin d'Antan, 1950). Jean de Bosschere, panašiai kaip ir Milašius, yra spiritualistas - mistikas, visatos esmės ir prasmės įieškotojas, savo bendraamžininkų nesuprastas ir neįvertintas atsiskyrė-

lis. Jo kūryba simboliška ne formaliai, bet esminiai. Šio didžios dvasios ir gilaus įkvėpimo poeto mintis ir intucija siekia toli ir ji pastangai nelengva. Tik didelėmis valios, proto ir širdies pastangomis galima įsijausti į poeto kūrybą, suvokti jo subtilų panteizmą, pajusti jo Dievo — visatos sielos — prigimtį.

Kitas žinomas senosios kartos poetas neo-klasikas Fernand Gregh praturtino prancūzų poeziją nauju veikalu Pasakishasis teatras (Theatre feerique, Editions Nagel, 1950). Tradicingas humanistas, gamtos mylėtojas ir garbintojas, Fernand Gregh šiame veikalė, kaip ir visoj kūryboj, pasižymi tobulu, taisyklingu eilavimu, švelnia lyrika, ryškiai išsiskirdamas iš savo bendraamžininkų simbolistų.

Vidinio žmogaus pasaulio ir visatos poetas Jules Supervielie pasirodė su nauju kūriniu Pirmieji žingsniai Pasaulyje (Premiers pas dans l'Univers, Gallimard, 1950). Šio kūrikios vaizduotės sukurta. Rinkinėlis simpatiškas, mažiau herlis paimta iš graikų padavimų, kita dalis — paties poeto lanelio forma — poezija prozoje, tematika — mitologiška: dametiškias nei didžiama Supervielle kūrybos.

Iš senosios kartos poetų 1950-aisiais metais prancūzų poeziją papildė savo kūriniams du katalikų poetai: Armand Gody ir Paul Claudel. Pirmojo Sonatai aušrai (Sonnets iš Lisieux jums kalba (Sainte Therese de Lisieux vous parle), l'Aube) išspausdinti pas Gravet, o antrojo Šventojai Teresė nepaprastai prabangiai išleisti benediktinių vienuolyno Abbaye Notre Dame du Are, Lisieux. Andre Godoy sonetai melodingi, įkvėpimo pagrindu — religinė egzaltacija. Paul Claudel eilavimu forma savotiška, išsklaidinga, autoriaus nuotaiikos kartais švelnios, kartais atšiauros, visada pamaldžios. Jaunesniosios kartos prancūzų poetų skaičius tikrai įspūdingas. Kai kurių kūrinių turi neabejotiną literatūrinę vertę. Čia paminėsime tik keletą.

MEILĖS inskuruotas gilių išgyvenimų poetas Yves Gandon išleido Duoklę Timonajai (L'Offrande a Timonoe, Ed.

Henri Lefebure, 1950). Iš to paties šaltinio įkvėpimą sėmiasi poetas - mistikas Jean Grosjean, kurio Hypostazas (Hypostases, Gallimard, 1950) primena Saliamono Giesmių Giesmę. Švelnia lyrika meilės išgyvenimus apdainuoja Philippe Chabaneix savo Nokturnuose (Nocturnes, Edit. I. A. C., Geneve, 1950). Tačiau visus 1950 metų meilės dainius pralenkė poetė Marie - Antoinette Daguet savo Malonūnu mylėti (La Douccur d'Aimer), o ypač savo Šantimentaline Geografija (Geographie sentimentale, Edit. M. - A. Daguet, Douzens, Aude, 1950), kurios nuotaiikos primena Baudelaire'ą ir už kurią jaunoji poetė gavo Academie der Jeux Floraux premiją.

SPIRITUALISTAS Rene Menard savo Hymnuose vienišam buvimui (Hymnes a la presence solitaire, Ed. Cahiers du Sud, 1950) apdainuoja nuosatbę, keistą, nerealių pasaulį.

ESTETAS Rene Chars savo Trumpame Mene (Art Bref, Ed. G. L. M., 1950) savo užburiantiems eilėraščiams taip pat sėmiasi įkvėpimo iš paslaptingo burtų pasaulio.

KLASIKINĖS FORMOS jaunosius poetus garbingai atstovauja šveicaras Gilbert Trolliet, savo kūriny Nesitiktas (L'Inesperance, Ed. Trois Collines, 1950) apdovanojęs vidinį žmogaus pasaulį; už šį veikalą autorius yra gavęs 18-ojo Rašytojų kongreso didžiąją premiją ir Rhonos literatūrinę premiją. Taip pat klasikinę formą naudoja egzaltuotas poetas Henri Thomas savo Jokioj netvarkoj (Nul Desordre, Gallimard, 1950) ir poetas Rene Hener savo Zvaigždėtame Rate (Le Cercle etoile, Ed. Points et Contre points, 1950); šio pastarojo jautrumas ir švelnus muzikalumas tikrai žavūs.

Anglo - saksų mūza 1950-aisiais metais buvo mažiau produktinga. Tik dabar išspausdintas poeto Theodore Spencer pomirtinis eilėraščių rinkinėlis Apsetas akras (An Acre in the Seed, Harvard Univ. Press, 1950). Eilėraščiai parašyti prozai artiais sekstetais, subtilūs ir samojingi. Poetė Edith Sitwell išleido savo poemų rinkinį Rožės Giesmė (The

Organizuojamas lituanistikos institutas

(Organizacinės komisijos informacijos).

Tautos gyvybei išlaikyti ir jos egzistencijai pagrįsti svarbus ne tik jos gyventojų skaičius, jų ekonominiai turtai, bet didelė dalimi ir jos kultūra. To kiamie išsilaukymo vyksme ma žoms tautos kultūrinės vertybės, kultūrinis lygis dažnai turi didžiausią reikšmę.

Bet ir pačioje tautos kultūros kūryboje ypatingai svarbus būdingosios, individualinės tautos kultūros puoselėjimas, o šio srityje, šios kultūros vertybių bei duomenų tyrimėjimas. Šalia savo pačios kultūros lygio kėlimo, tuo būdu tauta įneša savo dalį ir į bendrąją žmonijos kultūros lobyną.

Šiam tikslui reikalinga tam tikra specialinė mokslinė institucija būdingai tautos kultūrai tirti bei jos problemoms nagrinėti. Tokia iš rimtai savarakiškam mokslui darbu pasirodusi mokslininkų specialų sudaryta institucija bent kultūrinio darbo srityje pasta to tautą lygiomis su kitomis senų kultūrinių tradicijų tautomis ir tuo būdu įgalina tą tautą įsigyti atitinkamą rešpektą tarptautinėje plotmėje bei atitinkamą svorį tautų pažangoje ir jų varžytynėse.

Šiokios institucijos reikšmė šiuo metu mums dar padidėja. Laisvajame Vakarų pasaulyje atsidiurusiems lietuviams tenka pareiga tęsti ir išsaugoti objektyvaus lituanistikos mokslo tradicijas, kurios turi didelę savo reikšmę ir mūsų tautos likiminyje kovoje.

Tokios mokslinės institucijos įsteigimo mintys Vakaruo se, specialiai Jungtinėse Amerikos Valstybėse, jau nuo seniau brendo vieno kito mūsų mokslininko ir visuomenininko galvoje.

Visa tai turėdama prieš akis, Lietuvos Profesorius Draugijos Amerikoje Valdyba pasiūlė metiniam narių suvažiavimui, įvykusiam 1951 m. vasario 17 d. Ciceroje, Illinois, steigti Lituanistikos Institutą Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Su važiavimas, klausimą išdiskutavęs, visais balsais tam pasiūlymui pritarė ir LPDA Valdybai pavedė tokį institutą ne atidėliojant įkurti.

Po to netrukus valdyba iš savo tarpo paskyrė komisiją (Dr. P. Joniką, Dr. D. Krivicą, Dr. V. Viliamą) Lituanistikos institutą organizuoti. Komisijos svarbiausias uždavinys — paruošti instituto statutą ir apsvastyti būdus instituto lėšoms telkti, kurios, be abejoj, yra viena iš svarbiausių instituto gyvavimo sąlygų.

Šiuo metu jau paruošti Lituanistikos Instituto mokslinės sąrangos statuto apmatai. Prieš galutinai statutą formuluojant, krepiamasi pirmiausia į mokslininkus lituanistus, kviečiant juos pareikšti čia įvairiais klausimais savo nuomonę bei pasiūlymus.

Pagal tuos apmatius, Lituanistikos Institutas būtų mokslinė Institucija, kurios apimtis, taikantis prie laiko ir aplinkybių, būtų kiek platesnė negu paprastai. Instituto tikslas būtų — tirti lietuvių kalbą, lietuvių literatūrą, lietuvių tautotyrą, Lietuvos proistorę, Lietuvos istoriją ir Lietuvos geografiją, gal net įtraukiant ir kitus glaudžiai su šiuo sričių lietuvių kultūra susijusius dalykus; taip pat institutui rūpėtų rinkti, tvarkyti ir skelbti šiuo sričių medžiagą bei šaltinius ir skelbti jų dalykų studijas, prireikus net ir jų popularizacijas. Suprantama, kad svarbus instituto dėmesys būtų skiriamas Amerikos lietuvių kultūros dirvonams.

Lituanistikos Instituto darbu pasiruošusių specialistų bei pagalbininkų netrūksta. Ir minimumas šaltinių ir mokslo priemonių dabartiniu metu yra arba gali būti prieinami. Berekia moralinės ir ypač materialinės mūsų visuomenės paramos. Bet šitokiam didingam bei reikšmingam užsiojimui, kaip pirmą kartą lietuvių tautos istorijoje kuriamai autorių tetingai mokslinei įstaigai — Lituanistikos Institutui, — steigiamam už Lietuvos ribų esančių lietuvių, atrodo, paramos nei vienas sąmoningas lietuvis ar patriotinė organizacija negalėtų atsakyti.

Adresas: LPDA Ass'n of Lithuanian University Professors, 1836 So. 49th Court, Cicero 50, Illinois, USA.

Mokslotechnikos naujienos

SUDĖTINGAS ATOMINIS BANDYMAS

Naujų galimybių akyvaizdoje.

Amerikos atomo tyrinėtojai (hydrogenium) atomą. Vanspecialistai paskutiniu metu darė labai sudėtingas tyrinėjimus, kuriuos išbandė Eniwetok saloje, Ramiąjame vandenyne.

Svarbiausius šių bandymų tikslas buvo, kaip praneša labai santūrios žinios, įjungti į vandens skaldymo procesą vandenilio

mos išvados, kad vandenilio atomų skaldymo klausimas yra išspręstas. O jeigu taip, tai atominės energijos gaminimo galimybės nepaprastai padidėja ir išsiplečia ligi dabar dar nenumatomų ribų ir galimybių.

Uranijaus arba Plutonijaus gauti yra sunku, nes jo gamtoje daug neaptikta. Bet vandenilio gauti yra labai lengva: leidžiant per vandenį elektros srovę, vanduo suskyla ir pasidalina į vandenilį (hydrogenium) ir deguonį (oxygenium). o vandens žemės paviršiuje yra bent du trečdaliai ploto.

Jeigu pasisekė, (o pranešimai tai patvirtina), tai panaudojant vandenilio atomų energiją, žmonijai atsidarė visai naujos gyvenimo perspektyvos, kurias šiandien ir numatyti dar sunku.

LABAI IDOMUS TYRINĖJIMŲ IŠRADIMAS

Amerikoje yra išrastas toks seismografas, kuris nustato bet kokio daikto sėnumą. Šis aparatas veikia taip, kad pagal garso bangų virpėjimų skaičių nustatomas daikto sėnumas.

Du Amerikos mokslininkai J. Lynch ir D. Linehan šio aparato pagalba tyrinėjo iškąsenas, atrastas po Šv. Petro bazilikos Romoje. Jų pirmas bandymas davė gerų rezultatų. Šv. Tėvas juos pakvietė kitą kartą ištirti visą Šv. Petro Bazilikos aplinką. Jiem pasisekė atrasti vertingų dalykų ir jie savo aparato pagalba nurodė, kur reikia daryti tolimesni kasinėjimai. Jie tyrinėse Nerono cirko aplinką ir kitas vietas.

ATKASTI HERODO RŪMAI

Archeologai atkasė liekanas didžiausio senovės palociaus Palestinoje. Jį pastatė karalius Herodas Didysis, gyvenęs nuo 73 metų iki 4 metų pirm krikščionių grynės, o vėliau jį iš naujo atstatė Herodo sūnus Archelajus.

To palociaus griuvėsiai atkasti Jericho priemiestyje. Jericho miestas yra Jordo upės klonyje už 17 mylių į šiaurės rytus nuo Jeruzalės ir už 5 mylių nuo Mirusios Jūros.

Palociaus griuvėsiuose atkasti metaliniai tų laikų Romos pinigai ir įvairūs dirbiniai. Žydų istorikas Jeseftas Flavijus (gyvenęs nuo 37 iki 95 krikščioniškosios grynės metų) rašo:

— Herodas pastatė Jericho palocių ir ten nužudė savo švęgerį Aristobalą. Kai tik Herodas mirė, tuoj ir palocius tapo sudegintas; bet Herodo sūnus Archelajus paskui šauniai atstatė palocių.

Jo sienas amerikiniai atkasinėtojai atrado po žemių sluogsniais nuo 2 iki 6 pėdų storumo.

Surasta meistriškai padaryti vynui indai, įgabenti iš Viduržemio Jūros salų, ir 120 dailių

ro vyksta su okupacinėm trupėm į Vokietiją. Jis švelnus, jautrus, liberalas. Susitinka Angeliką Hencken. Ji buvusi partijos narė. Tačiau suvargus, nelaiminga. Gyvenamoji atmosfera, vokiška pokarinė, sunki, užnuodyta; joje reikiams ir žmonių skurdas, ir politinė bei moralinė dezorientacija, ir rasinė neapykanta. Bet Angelika graži; jos veidas migant išblyškęs lyg skenduolės. Jis ją myli, persivėsi Prancūzijon, ves. Tuo pat metu jo sąmonė nepamiršusi vokiškos skriaudos, visų jo kraštui padarytų žaizdų. Angelikos brolis — buvęs budelis... Humanistas dalykų ir vertybių svarts tymas, noras aiškiai pažinti save, pamiršt neapykantą; meilės susikirtimas su logika, ir nerimas, lydis jo meilę, yra didžiai idomūs G. Auclair romano bruožai.

PSICHOLOGINIO romano žanre gražiai pasireiškė po nia Dominique Rolin. Ji parašė romaną Šešėlis seka kūną (L'ombre suit le Corps, Ed. du Seuil). Šis romanas yra nerimo, kuriuo serga ir kankinasi modernus psaulis, vykęs pavaižadavimas. Romano vyriausiojo veikėjo išgyvenimai vaizdžiai byloja apie šių dienų nepasitenkinimą savim, savo buitimi, savo šeima. Apie desperatišką įsiekimą kažko nepažįstamo, nauja, neišvengiamai susijusio su išsiskėmimu, seksualiniu blaškymusi, gyvenimo tikslo praradimu. Ponia Rolin tačiau neužsima moralizavimu. Ji nenurodo, dėl ko žmogus blaškosi ir kokiom priemonėm būtų galima jį pagydyti. Gal būt ji dabartinę pasaulio būklę laiko fatališku reiškinium.

Idomų ir keistą psichologinį romaną yra parašęs prancūzas Pierre Molaine. Tai yra Pragarą Vargonai (Les Orgues de l'Enfer, Correa). Už šį romaną P. Molaine laimėjo 1950 metų Renaudot premiją. Jaunas gydytojas, politikuojas, streikuojas, dalyvaujas Ispanijos civiliniame kare, nesulaukia svajotos ir pelnytos garbės, o dargi yra pajieškomas policijos. Numatydamas blogą ateitį, gal net kalėjimą, jis slepiasi bepročių namuose Clermond Ferrand'e. Vaidina beprotį, kas jam puikiai vyksta. Tačiau jo paties išgyveni-

KULTŪRINĖ KRONIKA

PARODA FIZINIAM DARBUI PAGERBTI.

Prieš trejus metus Paryžiuje įsikūrė Draugija: Les temoins de notre temps. Tiksliau ją būtų pavadinti „Darbas menininkų akimis“. Šitos Draugijos tikslas: pasistengti paveikti įvairių pažiūrų, kryptų menininkus, kad jie susipažintų fabrikuose, darbovietėse su sunkiu fiziniu darbu ir pavaizduotų svarbiausią šių dienų problemą — darbą.

Vasario mėn. „Art modern“ muziejaus patalpose ši draugija suruošė labai idomią parodą, kurioje dalyvavo per 60 menininkų. Kiekvienas teištatsė po vieną kūrinių. Visiškai vaizdavo darbininką darbo metu ir menininkus pasdarbininkus. Čia daug nuostabių paveikslų. Ypatingai jų tarpe reikia išskirti Bonnar'o, kurio paveikslas nuostabiomis spalvomis gieda didingą giesmę darbui. Jokia darbo šaka nebuvo pamiršta. Matėsi kėdžių taisytojas gatvėje, lėlių dirbtuvė ir didelis nuovargis moterų, gaminančių puikias lėles. O greta Terechkovicht paveikslas — keliaujantis lėlių teatras. Net „dykakuoniai“ aistringi žuvų meškeriotojai, susėdę prie roetikiški fantastiško ežero, rado savo menininką — išreiškėją.

Sunku atsitraukti nuo Henri Matisse paveikslų — „Audėjos“ varginyje pirkioje. Žiūrint į tą paveikslą, mintys skridint prie dailių drobių ir spalvingų priejuosčių lietuviško kaimo audėjų. Marc Chagall „Rugių pjovėja“ žėri purpuro ir aukso spalvomis ir žavėte žavi savo poetiška muzika lietuviško kaimo fone. Gaila, kad daugiau nebuvo nė vieno dailininko iš Lietuvos. Crommer'o paveikslas „Poilsis laukuose“ garbina sunkiu prakaitu persunktą duonėlę.

Dailininkas Sen Sėsas — „Pečkuryje“ žavi ugninių spalvų gama, per kurias jaučiamas nepaprastai sunkus darbas, kuris iščiulpia visas jėgas iš darbininko. Celen'o darbininkai atrodo fantastiškoms smėklomis.

Paveikslas „Angliakasiai“ vaizduoja angliakasių už griūtus žemės. Šiurpulingos akys pirmojo, nenori visai dar tikėti, kad išliko gyvas ir jau pradeda nesąmoningai džiaugtis atgauta gyvybe. Antrojo akys, tai akys pamišėlio. Nepaprastas paveikslas, mokinas geriau negu visi pamokymai, — nusilenkti šiam pavojingam darbui. (DR.)

— Torontietė lietuvaite Marija Pauliutė, vaidina Holly-lyčių visokiems kvėpalams įai-kyti.

Vienas idomiausių atradimų palociuje — tai puošnios vonios, aprūpintos šaltu ir šiltu bėgamuoju vandeniu.

woode ir yra laikoma kylančia filmų žvaigždė. Filmose ji vadinasi Marie Aldon vardu. Ji vaidins „Distant Drums“ filme, šalia Cooperio.

ATSIKURIA „ŠVIESA“

Akademiniis jaunimas tremtyje turėjo gražią organizaciją, kuri buvo vadinama studentų sąjūdžiu „Šviesa“. Tos organizacijos žmonės išsiskirtė po platųjį pasaulį ir, kur būdami, atkuria savo organizaciją.

Montreal „Šviesa“ veikia jau nuo kurio laiko, bet viešumonį ji išeina laikydamasi tradicijų senųjų lietuvių studentų, kurie turėjo savo organizaciją Petrapily ir siejasi su filaretų — filomatų tradicijomis. Į sąjūdį priimami tikslai akademikai — akademikės, skelbiantieji toleranciją visoms studentų organizacijoms, kovoja už Lietuvos išlaisvinimą ir didžiuosius žmonijos idealus.

MAZOJI TREMTINĖ

Nuo gegužės 4 d. iki birželio 2d. Londono Meno Galerijoje vyksta vienuoliktąjį Vakarų Ontarijos meno parodą, kurioje dalyvauja Londono, Chatham, Kitchener, Woodstock, Waterloo, Windsor, Hamilton ir kitų miestų dailininkai.

Jury komisija buvo gavusi 128 asmenų 305 darbus. Parodai tinkamai pripažinta ir išstatyta 101 paveikslas, kurių tarpe „Mažoji tremtinė“ yra mūsų tautiečio Zigmo Žilinsko, gyv. Londone. Jo kūrinyje labai realiai ir nuotaikingai pavaižduoja pilną rimties ir susikaupimo mažos mergaitės veidą. Didelės nekalto akys ir kaip malda sudėtos rankutės, kiekvienam lietuviui, išėjusiam ir beeinančiam nelemtu tremties keliu, yra tikrovėje per dažnai matytas ir todėl, kaip savos, mielos, išgyventos ir artimos.

Jaunas dailininkas Z. Žilinskas paskutiniojo karo audros nublokštas į Daniją, tik prieš metus pasiekė Kanadą. Jis Londone gavo darbo veik pagal savo specialybę — pritaikomojo meno bendrovėje.

Didesnėje Londono lietuvių susibūrimo vietoje — ant pp. Statkų salės sienų — jis yra nutapęs tris didesnius paveikslus: „Jūratę ir Kastytį“, „Jūros dugno pulsą“ ir „Mažąjį Kalnų krioklį“. Taip pat jis yra iliustravęs „Raguvos malūnininką“, neseniai išleistą Rūtos leidyklos Rodney.

Du realistiniai ir nuotaikingus gamtovaizdžius parodoje išstatė ir Londono latvė Mirza Lesins.

Daugumos kanadiečių dailininkų paveikslai pilni modernizmo. Tai didžiulės Amerikos technikos ir dinamikos išdava. Yra ir realistinių kūrinių.

mai, asistuojant savo kaimynų įvairių rūšių klaidėjimuose, šiurpūs. Autorius parodo daug sąmojaus, netgi talento, įvesdamas į šiuos bepročių namus moderniąją poeziją. Tariamasis beprotis deklamuoja pilnais plaučiais ir su įkvėpimu chaotiškąsias Arthur Rimbaud ar Lautreamont poetas dideliu savo bendrininkų džiaugsmui, jų nuoširdžiam įvertinimui... Greit jie visi tampa entuziastais improvizatoriais, menininkais, deklamuotojais, pragarą vargonų meistrais. Tuo pat metu beviltiškai tragiška meilė įsiliepsnoja tarp mūsų gydytojo ir gražiosios Jany, bepročio Cosselli žmonos, atvykusios į ligoninę slaugyti savo vyro, kurį jos nepažįsta. Įvykiai rutuliojasi, kol, pabaigoje, Jany nusižudo, gydytojas vis dėlto surandamas, suimamas ir pasiunčiamas į kalėjimą, o beprotiškai vargonai ir toliau groja Clermond Ferrand ligoninėje.

Pierre Molaine talentas pastabus, aštrus. Jis turi didelę psichinio analizo galias, sugeba sukurti stiprius personažus.

Tam pačiam psichologinio romano žanrui priskirtinas ir amerikiečio rašytojo Budd Shulberg'o veikalas Nusivylusis (The Disenchanted. New York Random House). Šiame romane yra aprašinėjama rašytojo Scott Fitzgerald'o gyvenimo tragedija. Šis rašytojas, dalyvavęs Amerikos optimistiskajame atgimime (20 šimt. pirmame dvidėšimtmetyje), vėliau pergyveno skaudžią dvasios krizę, nusivylimą, nerimą, kurs taip ryškūs Amerikos po Pirmo Pasaulinio karo rašytose. B. Shulberg sugebėjo išvystyti aštrią psichologinę studiją rašytojo (pavadinęs jį Mr. Halliday) savo žydinčioj jaunystėje, garbėje, ir su ja susijusiose malonumuose (kelionės po Europą, metalai po metų putojį šampano taurėse), kurs po truputį smunka į persisotinimą, neviltį, liguistą neruotumą, beprotybę ir mirtį. Autorius sugebėjo įsijausti į žmogaus vidaus pasaulį, pagauti slapčiausias gaidas, virpančias jo dvasios agonijoje.

Bus daugiau.

nių, kaip tai C. Bice — „Saulė ir audra“, J. Symington „Gryžimas namo“, A. Ziegler „Pirmasis sniegas“, W. Cross „Londonas rudenį“, ir kt.

Keletas paveikslų yra premijuoti, tačiau premijos neprasoka 50 dolerių. Nemaža paveikslų išstatyta parduoti. Stebina, kad daugelio parduodamų paveikslų kainos palyginti labai neaukštos.

Parodos lankytojų būna gausiau savaitgalįje.

L. E-tas.

LEIDINYS APIE VILNIŲ

Jeronimas Cicėnas rašo knygą „Vilnius lenkų okupacijos metais“. Leidinys žada išeiti šį rudenį. Autorius reikalingas paskutinio LŽS metraščio. Kas turi Lietuvos Žurnalistų Sąjungos paskutinį metraštinį, maloniai prašomas atsiliepti šiuo adresu: Mr. J. Cicėnas, 5509 So. 31st Str., Omaha 7, Nebr., USA.

— Rašytojas Jurgis Janušas fabrike susižeidė ranką, nukirto sausgyslę. Operacija nepavyko, reikia ranką naujai operuoti. Negalėdamas dirbti fabrike, jis tvarko savo raštus.

— Buv. Vilniaus Dramos aktorė Albina Katiliūtė įstojo į Hatfordo teatro trupę ir bando pirmuosius žingsnius. Ji jau turi ir vaidmenį dramoje „Born yesterday“.

NAUJI RAŠTAI

Albinas Marius Katiliškis. PASKENDUSI VASARA. Prošvaisčių skaitymų Nr. 3. Išleido „RŪTA“ 1951 m. gegužės mėn. Atspausa 1250 egz. Adresas: „Rūta, Rodney, Ont., Canada. Kaina 25 centai. Leidinyje, kuris turi 56 puslapius, be Katiliškio novelės yra dar Laimės Šeštokienės IŠVAŽIAVIMAS.

Rūta duoda pigių ir gražių leidinių, kurie ilgainiui sudarys gražią bibliotekėlę. Kiekvieno leidinio tiktai 25 centų kaina yra prieinama kiekvienam. Visi leidiniai iliustruoti ir estetiškai atrodo.

DARBO RANKOS — Les Mains des Travailleurs — Nr. 2. Paryžius. 1951 m. Leidžia Lietuvių Darbo Sąjunga prie katalikų organizacijos Prancūzijoje — C. F. T. C.

EGLUTĖ 1951 m. gegužės mėnesio 5nr. Šis „Eglutės“ numeris pavestas Motinos dienai paminėti. „Eglutė“ gražiai atrodo ir įdomi.

„PELEDĖ 2 nr. Idomus juokdarybos susivienijimo mėnesinis organas. Redaguoja rašytojas humoristas Alb. Valentinas, leidžia „Nemunas“ 3143 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. USA.

GARNIO KALENDORIUS 1951 metams. Parengė Klm. Jūra. „Garnio“ leidinys: Caixa Postal, 4189, Sao Paulo, Brasil.

GARNYS 1951 m. kovo - balandžio mėn. 13-14 nr. Iliustruotas. Adresas tas pat, kaip ir „Garnio“ kalendoriaus.

Canticle of the Rose: Poems 1917 — 1949, Vanguard Press, 1950). Dauguma šio rinkinio poemų — satyrinės. Yra gana vykusios. Paminėtinas Rosalie Moore Žiogavyris (The Grashopper's Man, Yale Univ. Press, 1950): muzikališkų, nuotaikingų eilėraščių rinkinėlis. Autorės žodynas savotiškai simbolistinis ir daugelio eilėraščių mintis sunkiai pagaunama. Georgijos universiteto leidykla 1950 m. išspausdino du eilėraščių rinkinius: poeto Conrad Aiken Dieviškąjį Piligrimą (The Divine Pilgrim) ir poeto Archibald Rutledge Amžinąją šviesą (The ever lastig Light).

1950 metų pabaigoje dar yra pasirodžiusių keletas idomių veikalų, kuriuos reikia paminėti.

Savo Atsiminimus tęsia W. Churchill'is, po Didžiosios Santarvės tuoj pat išleidamas Likimo Vyrių (The Hinge of Fate, N. Y. Houghton Mifflin Co). Tai yra tęsinys jo antrojo Pasaulinio karo istorijos. Knygoje autorius aprašinėja įvykius, nulėmusius sąjungininkų persvarą prieš vokiečius. Knyga labai įdomi mėgstantiems politiką, istoriją bei diplomatiją. Įvykiai pradedant 1942 metais, liečią armijų susidūrimus, mūšius, desperatišką vokiečių traukimąsi; politiką, strategų posėdžius; Churchill'io bendravimą su Roosevelt'u ir kitomis stambiais pereinimo karo figūromis — visa tai pasaulinė drama Likimo Vyriuose dėstoma aiškia, preciziška ir stilinga kalba.

PROBLEMINIS romanas labai vertingas buvo papildytas prancūzų autoriaus George Auclair, kurs pereiną rudenį išleido pirmąjį savo romaną Vokiška Meilė (Un Amour Allemand, Gallimard). Už šį veikalą šiam 30 metų žurnalistas, dailiojo literatūrojo prieš šio romano pasirodymą dar visai nepasireiškusiame, suteikta 1950 metų Tarpsantarinė (Interalie) premija. Vokiškoje Meilėje G. Auclair pasireiškia kaip subtilus, giliai mąstąs žmogus. Veikalo konstrukcija rūpestinga. Stiliuje jokios gražbylystės, patoso. Tai gili probleminė studija. Jaunas prancūzų leitenantas po ka beprotį, kas jam puikiai vyksta. Tačiau jo paties išgyveni-

Iš Anglijos salų gyvenimo

RAŠO „NL“ ATSTOVAS ANGLIJOJE J. JANULAITIS.

Mažoji Lietuva ir VLIK'as.

Mažosios Lietuvos atstovo išleidimas į VLIKą, tautiečiai vis dažniau diskutuoja mas. Organizacijų susirinkimuose tarp svarstomų ciliųjų organizacijų reikalų iškyla ir Mažosios Lietuvos atstovo išleidimo į VLIKą reikalas. Tai yra džiugus ir sveikintinas reiškinys, kad pati tauta svarsto ir sprendžia savo politinius klausimus.

Liet. S-gos Bradfordo skyriaus jau eilę susirinkimų protokoluose daugiau ar mažiau vis yra liečiamas Mažosios Lietuvos atstovo VLIKe klausimas.

Paskutiniu laiku skyrių aplankius centro valdybos vicepirm. kun. V. Kazlauskui, susirinkime vėl iškilo M. Lietuvos atstovo VLIKe buvimo klausimas. Pasakymuose buvo girdėti: „Mažosios Lietuvos mes norime, tačiau jos žmonių ne!“, arba „Mažosios Lietuvos atstovo neįsileidimas į VLIKą yra fanatinis diktatas daugiau nieko“.

Atsakydamas į tai, kun. V. Kazlauskas pareiškė, kad maž lietuviai yra rūpinamasi. Pernai Anglijoje atsilankius BALFo dir. kan. F. Končiui, Liet. S-gos centro valdybos nariai prašė, kad BALFo parama būtų daugiau nukreipta mažlietuviams. Pastrasis tai pažadėjo ir, be to, dėti pastangas Valstybės Departamente, kad mažlietuvių galėtų tomis pat teisėmis emigruoti, kaip ir iš visų Lietuvos sričių lietuviai pabėgėliai. Vicepirm. dar pabrėžė, kad Vakarų Vokietijoje veikiantis vokiškas meme lenderių bundas stengiasi maž lietuviams „irodyti“, kad jie yra vokiečiai. Pastarieji yra įjungti į vokiečių ūkį, tačiau juose lietuviškas patriotizmas yra didelis. Savo vaikus stengiasi išauginti tikrais lietuvišiais. Neleidžia jų į viokškąsias, bet į vienintelę lietuvišką gimnaziją Diepholze. Atstovas prižadėjo M. Lietuvos atstovo buvimo reikalą VLIKe iškelti Liet. S-gos centro valdybos posėdyje ir pranešti apie tai VLIKui, kuris nesiškai to išvijoje esančia mūsų visuomene.

Išleisti metaliniai nario ženkleliai.

D. Britanijos lietuvių sąjunga pernai rudenį paskelbė konkursą s-gos nario ženklelio projektui pagaminti. Atsiliepę projektams nemaža asmenų, kurių projektus peržiūrėjusi sudarytoji jūrys komisija išrinko patį „geriausią“ ir paskyrė to projekto autoriui 5 svarų t.

sterl. premiją. Šiuo laiku pagal išrinktąjį projektą pagaminti metaliniai nario ženkleliai jau yra platinami, tačiau dėl jų esamos aukštos kainos teturi mažą pasisekimą. Ženklelio sudėtis — tautinės spalvos ir žemiau jų s-gos inicialai — DBLS.

Gyventojų surašymas D. Britanijoje.

Balandžio 7 d. gyventojams buvo įteiktos specialios surašymui anketos, kurios užpildytos balandžio 9 d. vėl buvo surinktos. Oficialūs šaltiniai skelbia, kad surašymas pravedamas grynai statistiniams ir informaciniams duomenims surinkti apie krašto gyventojų būitį. Anketų klausimai daugeliui atrodė keistais esą, be vardo, pavardės, amžiaus, lyties, užsiėmimo, kilimo vietos, šeimos padėties, darbovietės adreso klausimų, buvo dar klausimai, kiek amžiaus būdamas mokslą baigė, kiek laiko gyvenai vedęs ir kt. atrodą su rašinėjimui nesudarą svarbos klausimai.

Festival of Britain

Gegužės mėn. 3 d. D. Britanijos karalius atidarė Festival of Britain. Paštas festivalio propagandos tikslu išleido specialius pašto ženklus, kuriais tikimasi surinkti geros sumos pinigų iš pasaulio pašto ženklų filatelistų. Londone esančią centrinę festivalio parodą rengiasi ir lietuviai iš įvairių Anglijos vietų vykti aplankyti.

Užbaigtas Lietuvių Namų akcijų platinimo vėjus.

Jau seniai „NL“ buvo rašyta, kad Anglijos lietuviai dėka gero susiklausymo ir solidarumo nusipirko Londone didelius namus, tačiau jų akcijų platinimo vėjus tęsėsi iki dabar. Vėjus truko dvejus metus ir šiandien jau yra uždarytas. Surinkta 121 svaras sterlingų daugiau to, kas buvo užplanuota. Namai paskolas išsimokės lengvai, iš jų pačių eksploatacijos gaunamų pajamų. Liet. S-gos centro valdybos pirm. M. Bajorinas nuoširdžiai dėkoja visiems lietuviams, kurie savo materialine parama pastatė D. Britanijos imperijos sostinėje visų lietuvių Namus.

Sklinda žinios, kad netrukus vėl busias paskelbtas naujas akcijų platinimo vėjus, tačiau koks? Atrodo, kad bus platinamos akcijos nuosavos spaus tuos išsigijimo reikalui. Eilę propagandistų jau paskubomis kuria planus, kaip sėkmingiau ir greičiau šis reikalas pavyktų praveisti ir įgyvendinti. J. J-tis.

DARBO GALIMYBĖS MIŠKUOSE.

Esu prašytas Abitibi P. P. Co Ltd. padėti surasti darbininkų popiermalkių gamybai, kuri paskutiniu metu yra padėjusi ir numatoma didinti. Dabar ir viso sezono laikotarpyje jiems reiks daug darbininkų.

Ne kartą esu rašęs apie popiermalkių gamybą. Sąlygos ir dabar veik tos pačios su išimtimis atlyginimo už darbą ir pragyvenimo kainos atvejais.

Kiek pats dirbdamas patyriau, galiu pasakyti, tiems, kurie nori ar randa reikalingą mišką dirbti, tikrai verta pasirinkti Abitibi P. P. Co Ltd. Tai viena iš didžiųjų popieriaus gamintojų krašte, su gera, nusiustovėjusia tvarka, galinti užtikrinti darbo pastovumą, savo rajonuose turinti daug gero miško.

Visais su darbu susijusiais reikalais kreiptis tiesiog:

Woods Employment Office, Abitibi P. P. Co. Ltd. Sault-Ste-Marie, Ont.

Turint įvairesnių reikalų ar asmeniškai kreiptis: Mr. F. W. Stevens, Superintendent, Industrial Realizations — ten pat. Jisai, sutikęs pirmąjį transportą Halifaxe, turėjo progos pažinti mus ir geriausiai visus mūsų pageidavimus suprantą.

Jei rastųsi neaiškumų — parašyti man.

Galvoju, kad ne vienam, esančiam Anglijoje ar Belgijoje ir norinčiam persikelti į Kanadą, čia būtų galimybė gauti darbo, kas palengvintų išvažiavimą ir užtikrintų pirmas dienas naujame krašte.

Jei tokių atsirastų, mielai padaryčiau Abitibi pasiūlymą. Jei kompanija sutiks duoti darbą sezono laikotarpyje bet kuriuo metu atvykus, tuo pačiu ji ir lauks jo atvykstant.

Šiuo atveju norėčiau išgirsti tik rimtai galvojančius ištęsti išpareigojimą pažado ribose.

Būsiu dėkingas už žinių per davimą latvių, estų ir ukrainiečių bendruomenėms.

P. Adamonis. 7730 Broadway St. Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Naujasis „Pelėdos“ sapnininkas

DUDŲ ORKESTRĄ grojant girdėti — ženklina dar didesnę kainų kilimą. Pačiam orkestre pūsti klarnetą — dalyvauti bimbinkų susirinkime. **BLAIVININKĄ** sapnuoti — ženklina kaulų suminkštėjimą, tulžies akmenis, bei žiaunų atropaciją ir kitokias nepagadas. Pačiam būti sapne blaivininku — rytoj ne tu, o žmona iškeis tavo čekį.

BLUSĄ sapnuoti — ženklina, jogei dalyvausi tremtinių namų šokiuose.

BIMBĄ sapnuoti — ženklina sunkią chronišką ligą; su Bimba sapne kalbėti arba jam ranką paduoti — vačikis, nes tavęs laukia dar baisesnės bėdos; bimbinkų subuvime spyčių sakyti — ženklina, jog tu greit turi skubėti pas psichiatrą, arba tokį daktarą, kuris tiria ir gydo proto ligas.

GILTINĘ SU DALGE sapne regėti — ženklina, jog netolimoj ateity tau teks išgerti viskės.

MUILO BURBULUS LEIDŽIANT sapne stebėti — ženklina, jog dar kas nors pasiūlys susirinkti „keturių didžiųjų“ konferencijai pasaulio tautos reikalus aptarti.

KOCĖLĄ sapnuoti — ženklina gerus, malonius ir nuoširdžius šeimyninius santykius.

LUPTI gauti nuo žmonos — reiškia, jog tave išrinks klubo valdybą.

STALINĄ sapnuoti — saugokis nuodingos gyvatės įkandimo; su Stalinu draugauti arba glostyti jo ūsą — neišvengiama mirtis.

DIPLOMĄ gauti iš BALFo — ženklina amžiną gardę, ba gotystę ir laimingą gyvenimą; diplomą įteikti — saugokis, nepamesk pinigų.

IDEALISTĄ sapnuoti — turėsi didelių nemalonumų; būti pačiam idealistu arba patekti į idealistų draugiją — šie ženklina, kad pateksi į beprotnamį.

GENEROLO KEPURĘ sapnuoti — ženklina, jogei vėl kils „Naujienose“ didžios „politinės diskusijos“; pačiam sapne būti generolu — įsivelti į

polemikas ir kritikas apie gruodžio 17-tą.

POETU sapne būti — pasi sekimas biznyje.

LIEMENĘ sapne matyti — turėsi reikalų su BALFu. Pačiam liemenę sapne dėvėti ir dar su auksniu „dziegorium“ ant krūtinės — būsi įtrauktas į visuomeninę veiklą.

LIETUVIŠKĄ TEATRĄ sapnuoti — ženklina vienybę; pačiam teatre vaidinti arba būti vaidyla — tapsi apvilts; teatru režisuoti — partneris intrygėlės.

JUODĄ KATĘ sapne regėti — gausi fletą (su vaikais).

ČERMONU sapne būti — neteksi darbo.

BOSĄ sapnuoti — didžios linksmybės; su bosu draugauti — saugokis neprietelių; pačiam būti bosu — visai netikėtai gausi nuo žmonos lupti.

VLIKĄ sapnuoti — ženklina sutarimus, taiką, vienybę ir gerus ateinančius laikus; stovėti prie VLIKo durų — reiškia, kad tu esi klaidėdies arba mažlietuvis.

BALFĄ sapnuoti — nauda; pačiam sapne būti BALFo iga liatinu Vokietijoje — tavęs laukia nerūpestingas gyvenimas, prabanga ir pagarba; Miunchene dalyti BALFo gerybes — ženklina, jog tu greit jau pirkisi hausa ir karą; kavą skirstyti — visuotinas susiklausymas.

VEJUS GAUDYTI RĖČIU — ženklina, jog kada nors gauti jėgas.

bus įsteigta ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

SAUDANT IS ARMOTŲ sapne girdėti — ženklina, jogei tarp Kanados lietuvių bus taika ir ramybė; pačiam būti iššautam iš armotos — pralaimėsi rinkimus.

CHORĄ dainuojant girdėti — susilauksi šeimos laimės, t. y. tavo namus aplankys garsūs; girdėti dainuojant chorą, kurio basai labai „pjaunasi“, t. y. kiekvienas giesmininkas sau kiau atskirai — ženklina, kad vėl užgirsime apie Kanados lietuviškųjų organizacijų veiklą, kaip antai: susiskaldymus, apsiskaldymus, nusiskaldymus ir kitus linksmus dalykus; pačiam chore dainuoti — saugokis, kad kas tave nepatrauktų teismo atsakomybėn už ilgalaikį nevaišumą.

KIAULĘ sapnuoti — draugas paprašys paskolinti pinigų; arkt kiauulės joti ir dar atbulam (žinoma, ant pabalnotos kiauulės) — ženklina tai, jog venk eiti tą dieną į taverą, nes sutiksi senų bičiulių ir draugų ir tada visi pavirsite į kiauules.

ATOMINĘ BOMBĄ sapnuoti — vieniems ženklina galą, o kitiems pradžią.

KOMUNISTĄ sapne regėti — ženklina batus, marus ir ateinančius karus.

DĖSĖS mazgoti sapne — ženklina, jog visi ministrų portfeliai VLIKe jau išdalinti.

VARPUS skambinant girdėti — ženklina, jog ateinantį sekmadienį ir šeštadienį nebus jokio parengimo ir, sveikas, nors kartą galėsi pailsėti ir atgauti jėgas.

APLANKYKITE NAUJĄ LIETUVIŠKĄ KRAUTUVĘ

(Bellwoods Dry Good Store)

921 DUNDAS STR. W. (šalia lietuvių bažnyčios)

GEROS PREKĖS PIGIOS KAINOS.

Didelis pasirinkimas vyrų, moterų ir vaikų apatinių ir viršutinių baltinių, kojinių ir kitų aprangos reikmenų, taip pat gražių ir pigių mo terišku sulknelių.

Pasiryzę lietuviškai visuomenei patarnauti.

Sav. J. JURKŠAITIS ir P. LELIS.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

670 Annette St., Toronto, atidarė

PETER PAN BEAUTY SHOP

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: JU 1905.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ

IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMUS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Kanados ir Europos siuvėjas Toronto

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausius fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių anglišku medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Av e, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reik menų. Visi kiti jūsų namų reikmenys.

Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.

TEL. LA 8621.

AUKŠTA KOKYBĖ-ZEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.

5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14 \$ 6.75	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18 \$ 9.80
2 sv. m. p. kavos		5 sv. g. k. taukų	
1/2 sv. kakao	Nr. 15	2 sv. šokolado	
1/2 sv. šokolado		5 sv. m. p. kavos	Nr. 19
1/4 sv. arbatos	\$ 5.20	10 sv. cukraus	\$ 9.50
11 oz. kompoto		12 plyt. bulijono	
		3 sv. g. k. taukų (skardinėje)	Nr. 20
4 sv. m. p. kavos		2 sv. m. p. kavos	
1 sv. kakao	Nr. 16	1 sv. Aliaskos Salmon	\$ 7.15
1 sv. šokolado		1/2 sv. kakao	
1/2 sv. arbatos	\$ 8,90	1/4 sv. arbatos	
22 oz. kompoto		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
		1 „Qua. alyvos“	
2 sv. m. p. kavos		1 „Mazola“	\$ 6.00
1 sv. ryžių	Nr. 17	1 sv. saldinių	
4 oz. Salmon		1/2 sv. kakao	
4 oz. Tuna		1/4 arbatos	Nr. 22
6 oz. liežuvio	\$ 6.50	12 sv. gr. k. taukų	\$ 6.00
1 1/2 oz. j. pipirų			
4 oz. kokoso		Individualūs paketai ruošiami susitarus.	
3/4 oz. kardamono		Kava į visus paketus dedama po 1 sv. skardinėje.	
1 1/2 oz. cinamono			
1 oz. majorano			
1 3/4 oz. paprikos			

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsilankiusi kurso.

HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŪSŲ PATARNAVIMUI.
PRAŠOME APLANKYTI.
7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS. P. ADAMONIS.

Lietuvis laikrodininkas, turis ilgametę praktiką,

ŽUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que.
Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.
Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.
Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)
GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.
Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.
SAVININKAI BR. JOCAI.

VIOLETA JURIENĖ

kviečia visas lietuves atsilankyti į

MOTERŲ KIRPYKLĄ

Mandagus, greitas patarnavimas. Lietuvėms nuolaidos.

Kreiptis telefonu: CA 9500.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323.

J. Alide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

MŪSŲ SPORTAS

MONTREALIEČIAI HAMILTONE LAIMĖJO KREPŠINĮ

ir pralaimėjo stalo tenisą.

Birželio 8—9 dd. Hamiltoniečiai ir Montrealiečiai sportininkai: krepšinio ir stalo teniso komandos. Tai buvo lyg revizijos hamiltoniečiams, nes pa starieji prieš kiek laiko lankėsi Montrealyje. Krepšinio laimėjo montrealiečiai santykiu 29—28, o stalo tenisą hamiltoniečiai 8—1.

Po rungtynių įvyko draugiška vakarienė, kurios metu buvo gražiai padainuota ir vieni kitiems nesigailėta gražių sveikinimų.

Alg. Girdvainis.

NAUJAS SPORTO KLUBAS

Balandžio mėn. 21 d. Bostone įsisteigė Lietuvių Sporto Klubas. Šį „naująjį“ lietuvių visuomenė sutiko labai palankiai, o ypač jaunimas, ku-

riam sportas yra būtinas ir prie širdies.

Netolimoje ateityje klubas numato pradėti savo darbą krepšinio, teniso, vandens sporto, bokso bei kitose sporto šakose.

Bostono Liet. Sporto Klubas (B. L. S. K.) valdybą sudaro šie asmenys: Algirdas Mitkus, Danutė Paplauskaitė, Henrikas Gineitis ir Albinas Valkavičius. Revizijos komisija: Ričardas Lizdenis, Feliksas Kontautas.

Su šia žinia B. L. S. K. valdyba kreipiasi į Kanadoje ir Amerikoje esančius liet. sporto vietinius su prašymu: užmegsti ryšius su mumis šiuo adresu: Albinas Valkavičius, 232, Gold St. So. Boston, 27, Mass.

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS ATSIŠAUKIMAS

(Atkelta iš 3 psl.)

visų Vokietijoje esančių tremtinių tik vieni lietuviai pajėgė lig šiol gimnaziją išlaikyti. Ki-ty gimnazijos jau turėjo užsidaryti. Bet tai įvykdė tik todėl, kad mes akiai pasitikėjome viso pasaulio lietuvių vienybe ir susipratimu. Mes tvirtai tikime, kad nebūsimė palikti vieni be paramos. O toji parama reikalinga išlaikyti gimnazijos mokinių bendrabučiu, kur turės būti maitinama ir išlaikoma 150—200 mokinių, reikės nors po nedaug sušelpiti gimnazijoje ir ktose mokyklose dirbančius mokytojus, reikės nemaža išleisti mokinių vadovėliams, rašomajai medžiagai ir kitiems dalykams.

Šiuo metu gimnazijoje turime per 100 mokinių, kurių arti pusė — Maž. Lietuvos lietuvių jaunuomenė. Džiugu yra matyti, kaip veikiai nyksta skirtingumai tarp jaunimo, kaip veikiai prisimenama gimtoji kalba, kurią tūli, eilę metų belankydami vok-as mokyklas, buvo be pamirštą. Ir taip auga tėvynei Lietuvai naujas gražus atžalynas, kurs, atėjus laikui, stos į vietą audrų išverstų ažuolų...

Mes kviečiame, brangus Lietuvai, atleisk mums į talką ir leisk

įrašyti savo vardą į Vasario 16 gimnazijos ir vargo mokyklų remėjų knygas — tą tikrai dokumentą ir įrodymą mūsų bendro darbo, pastangų ir kovos už Lietuvą ir lietuvį. Net ir mažiausia Tavo auka stiprins mus ekonomiškai ir morališkai.

Pagelbėk, sese—brolau Lietuvai, išlaikyti nenutautusią mūsų jaunuomenę, kad mūsų tėvynėje belaukianti močiutė, kad iš Sibiro ar Kažechstano tyrų sugrįžęs brolis kankinys, kad už laisvę ir ateinančių kartų ateitį bekovojęs partizanas nepasmerktų mūsų, iš svetur sugrįžusių, kad jaunuomenę praradom, kad pinigų smulkas pasigailėjom tuo metu, kai jie ten kraują ir gyvybę aukojo.

Perduok šį mūsų šauksmą kitiems, dvasia dar nemirusiems tautiečiams. Vieningai remkite mus, kurie, nepaisydami artėjančios pasaulio audros, tarytum, besitraukiančios armijos ariergardas, su narsiom ir atkakliom širdim liekame čia, pasiryžę dirbti ir kovo ti, kol Nemuno ir Neris pakrantėse suskambės laisvės varpas...

Adresas siųsti aukoms: Swiss Bank Corporation,

Lietuviškos kolonijos įkūrimas

PEACE RIVER KRAŠTE YRA ĮMANOMAS.

„Nepriklausomos Lietuvos“ š. m. 20 Nr. skaitėme straipsnį, pavadinimą: „Kur bus mažoji Kanados Lietuva“.

Bent trumpai norėčiau atskirti, kad Peace River krašte lietuviškos kolonijos įkūrimas yra įmanomas, nes čia yra daug neapgyventos derlingos žemės, kuri tiesiog juokingai pigia kaina parduodama: 160 akierių už 5 dolerius! O tautinėmis bendruomenėmis kurtis niekas nedraudžia ir nevaržo.

Sumanymą Kanadoje kurti lietuvišką koloniją lieka tik sveikinti ir pritarti. Jos įkūrimas priklausys tik nuo to, ar atsiras bent pakankamas skaičius lietuvių, norinčių žemės ūkyje įsikurti, ir ar bus organizacija tokiai kolonijai kurti.

Šio krašto žemės derlingumas ir jos pigi kaina mūsų tautiečius turėtų vilioti. Kaip atrodo, šio krašto žemė ir kaip gyvena čia įsikūrę lietuviai, jau „NL“ 1950 m. 1 ir 2 Nr. buvo rašyta. Dabar tik belieka pasakyti, kad jie yra turtingi ir jaučiasi laimingesni už tuos, kurie amžių praleido fabrikuose.

Kaip dipukas, dvejus metus praleidau begyvendamas Peace River krašte ir esu liudininkas, kuris matė čia esančias kolonijas; būtent: ukrainiečių, lenkų, prancūzų ir adventistų. Ukrainiečių kolonija yra tokio dydžio kaip kelių lietuviškų valsčių ribos, o kitų visų — kaip vieno lietuviško valsčiaus ploto didumas.

Peace River upė yra apie vienos mylios platumo su nepaprastai aukštais ir stačiais krantais. Ji teka iš vakarų į rytus. Kairiajame upės krante nete-

15 Nassau Str., New York 5, N. Y. for account of Swiss Bank Corporation, Zurich, in favor of Mr. Pranas Zunde, Lithuanian National Committee, Bad Salzuflen. Arba BALF, 105 Grand Str., Brooklyn II, N. Y.

PLB Vokietijos Krašto V-ba.

ko būti ir apie aną pusę nieko negaliu papasakoti. Girdėjau iš gyventojų, žemė ten taip pat esanti derlinga. Kanados valdžia fermeriams ir naujai besikuriantiems statybai mišką parduoda pigiai.

Žemei įsigyti sąlygos maždaug yra sekančios: Dipukas turi teisę į žemės pirkimą tik tuomet, kai Kanadoje yra išgyvenęs nemažiau kaip vienus metus.

Ištekėjusios moterys ir pilna metų mergaitės turi lygią teisę į žemės pirkimą su vyrais.

Suaugę sūnūs, nors kartu gyvena su tėvais, taip pat turi teisę į žemės pirkimą.

Žemė išmatuota sekcijomis. Tai yra vieno skvadratinės mylios plotas, o sekcija padalinta dar į keturias dalis, kiekvienoje ketvirtojoje yra po 160 akierių žemės ploto.

Kiekvienas perkantysis asmuo gali žemės pirkti nemažiau kaip po 160 akierių ir ne daugiau kaip pusę kvadratinės mylios plotą, ir už tą pusę kvadratinės mylios plotą įmoka tik 10 dol.

Per penkis metus pusę pirkto žemės reikia padaryti ariamais laukais, po penkerių metų, jeigu nustatytas plotas yra išartas, išduodami nuosavybės dokumentai. Apie žemės išarimą teisme reikia įrodyti liudininkais.

Prieš išgyjant nuosavybės dokumentus, reikia pirmiau įsigyti Kanados pilietybę. Nuo žemės niekas nepašalina ir be nuosavybės dokumentų, bet ne galima jos parduoti ir įkeisti. Iš privačių savininkų perkant 160 akierių žemės be inventoriaus reikia mokėti nuo 3 ligi 5 tūkstančių dolerių.

Kaip ir kiekvienas daiktas taip ir įsikūrimas žemės ūky (turiu omenyje lietuvišką koloniją), turi gerų ir blogų pusių.

Gerosios: derlinga ir pigi žemė, pigiai parduodama statybai miško medžiaga; iš pirmųjų metų galima, bent kiek pinigų turint, verstis gyvuli-

LIETUVIŲ TAUTOS KANČIŲ MINEJILMO DIENA DELHI

Beprotiškas žudymas ir nai kinimas lietuvių tautos, masiniai pradėtas rusų bolševikų 1941 m. birželio mėn. 14 ir tęsiamas dabar išvežimas, iššaukia nuostabą, su kokių žiaurumu XX amžiuje žmogus, vadinamas taikos nešėju, žudo kitą vardan „laisvės ir tiesos“. Toks „laisvės nešimas“ pagaliau vis daugiau sukrečia sąmoningų žmonių prieš fizinį žudymą. Žudymas, įvykdytas peiliu ar šautuvu, visticia yra žudymas. Dar yra suprantama, kai vyras prieš vyrą k...

ninkyste, geriau negu fibrikuo se užtikrinti savo ateitį.

Blogosios: trumpos, vėsios vasaros, nepaprastai ilgos žiemos su daugybe sniego; šalčiai negu Lietuvoje, nors tarpais ir būna atlydžių, vadinamųjų šuniukais. Ten, kur būtų galima įkurti lietuvišką koloniją, iki šiol gyvena tik žvėrys; nėra kelių, vienu, toli mies tai. Pradžioje būtų labai primityviškas gyvenimas.

Bet nežiūrint tų visų sunkumų žmonės atvyksta kurtis net iš Jungtinių Amerikos Valstybių. Vienas Amerikos lietuvis daro žygįs čia įsigyti žemės, o kitas lietuvis jau kurias žemės ūky, jis yra kilęs iš Klaipėdos krašto.

Tai tiek ši kartą bendram la bui apie lietuvišką koloniją. Ką aš užmiršau ar nepaminėjau, būtų gera, kad tai atliktų kiti. Tik visų bendras darbas mūsų tautiečiams išeitų į naudą.

Stasys Misiulis.

Spirit River, Alberta.

Bet kai mažus vaikus smeigia ant durtuvų, moterims pjauna gerkles, seniems lupa odą, tas viskas yra žmogaus - gyvulio nusikaltimas. Kas teisintų ir kuo teisintų tą nusikaltimą, bent mintimi artėja prie žudiko. Tokios mintys kyla po tos baisios tragedijos, kai masiniai žudymai vyksta per metų metus.

Mes, laisvieji lietuviai, tą dieną minime kaip Tautos Kančių dieną, kaip savo tėvų, seserų ir brolių kentėjimų dieną.

Delhi ir apylinkių lietuvių tautos kančių minėjimą ruošia birželio mėn. 17 d. Delhi mies tely šia tvarka:

11 val. 45 min. pamaldos Delhi katalikų bažnyčioje. Mišias laikys vienas iš vietinių anglų kunigų, kartu su lietuvių kapelionu. Po pamaldų parapijos salė įvyksta tos dienos minėjimo programa.

Prašome kuo skaitlingiausiai visus lietuvių dalyvauti tautos tragedijos minėjime ir moterys prašomos atvykti tautiniai rūbais.

Ta proga bus renkamos aukos Tautos Fondui.

P. L. B. Delhi Apylinkės LOK.

TAUTIEČIAI, rašykime tik kiekvienos Kanados vietovės apie lietuvių gyvenimą, sąlygas, darbus, atlyginimus, rūpesčius, KLTarybos skyrių veikimą, KLB organizavimosi eigą ir tt. Rašykime taip, kaip mokame. Už visus rašus ir visas žinias bus dėkinga „NL“ redakcija ir skaitytojai.

Isigykite virimo knygą

„TAUPIOJI VIREJA“

Knyga paruošė p. H. Mačiulytė-Daugirdienė. „TAUPIOJI VIREJA“ patiekia 300 įvairių valgių gaminimo receptų, daugumoj pačios autorės išbandytų. Joje rasime, kaip pasigaminti mūsų mėgiamuosius lietuviškus valgius ir lietuvišką krupniaką.

Knyga įrišta plastika. Ją atidarius, ji neužsiverčia. Tai šeiminiškėms sudaro didelį parankumą. Knygos kaina \$2.00.

Užsakymus siųskite: „EGLUTES“ Administracija, P. O. Box 22, Brockton, Mass.

Lietuviškoje Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

salonai, sofas, foteliai pigesni kaip kitur. Užsaky mai ir pataisymai.

6114 Blvd. Monk, Ville Emard, Montreal. Telef.: TR 5535.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141. Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

JUN A Valet Service

SAV. A. JURGUTIS ir P. NARBUTAS.

Valome, taisome ir dažomevyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, valome vestuvines sukneas, langų užuolaidas (lengvas ir sunkias). Paimam iš namų ir pristatome atgal. Darbas atliekamas sąžiningai.

210 Dorchester St. W., Montreal. Tel. LA 2958.

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tar. tautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

ŠEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAZENGUSIEMS MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius reregistracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite: Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —

— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DU PRAS
SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

2 sv. kiaulinių taukų	1 sv. šokolado	1 sv. deg. kavos
2 sv. margarino	Siuntinys Nr 12—\$ 6.40	1 sv. kakavos
1 sv. deg. kavos	2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. šokolado
1 sv. kakavos	2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. cukraus

VICTORIA
CLEANERS
& DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaus tus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar dinius lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (iširimus), įsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garentuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. salami dešros

2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.

1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3—\$ 6.20

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5—\$ 5.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

2 sv. cukraus

1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60

B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10—\$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4½ sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50

5 sv. rūkytų lašinių

3 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

2 sv. kakavos

2 sv. šokolado

2 sv. marmelado

2 sv. sūrio 40%rieb.

Siuntinys Nr. 25

E. 9 sv. kiaulinių taukų

..... \$ 5.25

C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00

Siuntinys Nr. 94

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

I. 5 sv. margarino \$ 3.70

HAMILTON

BIRŽELIO TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Šiais metais sukanka dešimt metų nuo tragingų mūsų tautai masinių trėmimų. Šie skaudūs trėmimai giliai sukrėtė lietuvių tautą, nes buvo įvykdyti nepaprastai žiauriu būdu. Si sunki likimo ranka palietė visas tris Pabaltijo tautas.

Todėl šią skaudžią sukaktį Hamiltone minėti rengia lietuvių, latvių ir estų bendruomenės kartu. Birželio 17 d. 11 val. 30 min. ryto vengrų bažnyčioje, kampas Barton St. W. ir Mary St., įvyks pamaldos ištremtiesiems gyviems ir mirusiems prisiminti. Mišias laikys kun. dr. Tadauskas, pamokslą pasakys vyskupas.

Pats minėjimas įvyksta Dela Collegiate salėje Main St. E. ir Houghton St. kampas (ten kur buvo Anna Kaskas koncertas) š. m. birželio 17 d. 19 v. Minėjimas turės oficialią dalį ir po to meninę, kurią atliks kiekviena tautybė atskirai. Į minėjimą pakviesti ir sutikimai davė vyskupas, burmistras ir kt. aukšti pareigūnai. Kadangi minėjimas bendras ir be to dalyvauja kviesti svečiai, svarbu lietuvių kolonijai kuo gausiau dalyvauti. Visi, kas tik tą dieną laisvas nuo darbo, turi dalyvauti reikšdamas pagarbą ir prisiminimą sunkaus likimo ištiktiems. Ir kartu keldamas protestą visam laisvam pasauliui dėl žiauraus Pabaltijo naikino.

Antroji rinkliava pamaldų metu skiriama Tautos Fondui.

MIRĖ LIETUVAITĖ.

Birželio mėn. 1 d. po neilgos ligos mirė Laima Baltrukonytė, 20 m. amžiaus. Vėlonė priklausė ateitininkų federacijai ir dramos mėgėjų būreliui „Aukurai“, su kuriuo dalyvavo dar paskutinį kartą per Motinos Dienos minėjimą, išpildė programą.

Laidotuvės įvyko birželio 14 d., palydint dideliu skaičiu lietuvių. Pamaldas ir egzorcizmus atliko lietuvių parapijos klebonas kun. dr. J. Tadauskas. Dėlto Atstovybė prašo aukoti, kad ir ne po daug, bet nuolat. Kad kiekvienas Tamstos geras darbas — auka — nebūtų išlaidas. Kapuose atsisveikino kun. dr. J. Tadauskas ir „Aukuro“ vardu p. Dauguvietytė-Kudabienė. Kapą pridengė gyvos gėlės ir vainikai, o gilius liūdesys pasiliko vėlonies.

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų ir anglų k. Tarpininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont. Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

TEL. FI. 2682

Marche BOULEVARD Market

SAV. PAUL GUDAS,

MESA, ALUS, GROSETERIJA, DARŽOVES.

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

ganizacijos prašomos skirti Tautos Fondui 10 nuoš. nuo gauto iš parengimų gryno pelno. Pinigus siųsti Atstovybės išdėdinkui šiuo adresu:

Jakovickas Vacys,
33 Oxford St., Hamilton, Ont.
Tel. 3--0455.

Taip pat Atstovybė prašo jai prisiųsti žinias, kiek kuri organizacija jau yra šiemet pasiuntusi aukų Tautos Fondo Centrinei Atstovybei Montrealy. Ateity maloniai prašome visą susirašinėjimą ir aukas Tautos Fondui siųsti mums.

MIRIMAI.

Gegužės 11 d. Hamiltone mirė senas kanadietis Juozas Braknys, eidamas 69 metus. Pirmiau jis gyveno JAV. Vėlonis buvo kilęs iš Daukų kaimo, Šimonių vals. Panevėžio ap.

Kiek seniau mirė Hamiltone savanoris — kūrėjas Mykolas Genevičius, kuris Kanadon atvyko 1927 m.

Tačiau jam nesisekė su šeima: persikyrė su žmona, kuri palikdama jį, pasiėmė ir jo vionitėlę dukrelę; 1950 m. Genevičius vedė naują ateivę, su kurią buvo laimingas, bet ta laime jam neilgai teko džiaugtis: apsirgo širdies liga ir pasimirė. Vėlonis buvo geras ir širdingas žmogus ir turėjo daug draugų. Todėl hamiltoniečiai jį gausiai palydėjo į amžino poilsio vietą. Alg. G-nis.

AUKŲ VAJUS PASILIKU SIEMS VOKIETIJOJE ŠELPTI.

Visą mėnesį trukęs aukų vaju pasiliksiams Vokietijoje šelpti baigtas. Vaju paskelbė ir įvykdė KLB Hamiltono Apylinkės pritariama ir talkinama visu Hamiltono organizacijų. Darbas atliktas didelis ir gauti rezultatai gražūs, nors galima buvo ir dar daugiau atsiekti. Padėka priklauso visiems aukotojams ir pasišventusiems aukų rinkėjams, kurių buvo 17. Rengėjai surinko to

GERB. TAUTIEČIŲ DĖMESIUI!

Pinigų išsiuntimas į kitus kraštus yra sunkus ir sudėtingas dalykas. Tačiau nuo šio laiko pinigus į Angliją, už spaudą ir kt. be jokių formalumų galime persiųsti per „NL“ administraciją. Pinigai Anglijoje bus išmokami aukščiausiu banko kursu: už 1 dolerį — 6 šil. 6 penai, už 3 dol. — 1 svaras sterlingų. Pinigus administracijai įmokant aiškiai pažymėti, kam pinigai Anglijoje turės būti išmokėti ir tikslus adresas. Skubūs išmokėjimai bus atlikti pridėjus už 15 ct. pašto ženklų.

„NL“ Administracija.

LIETUVIŲ KNYGYNAS „NEMUNAS“

kviečia visus užsakyti vienintelį iliustr. satyros mėnesinį žurnalą „PELEDA“. Metinė prenumerata \$ 4.00, pusmetinė — \$ 2.50. Kas atsitys 40 c. gaus „PELEDĄ“ į namus. Nepamirškite išėjusio mūsų leidinio: Dr. Garmaus — „NEMUNO PAKRANTĖMIS“ apysakos už \$ 1.25. Gavome iš Anglijos J. Steibek. „Tarp pelių ir vyrų“ — \$ 1.50, ir iš Vokietijos — Maceinos „JOBO DRAMA“ — kaina \$ 2.00.

Išjunkite į knygų platinimo vaju ir reikalaukite katalogų. Pinigus ir užsakymus adresuokite —

Lietuvių Knygynas „NEMUNAS“ 3143 So Halsted St
Chicago 8, Ill. Tel. Victory 2 — 3314.

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd. Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longueil.

Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

Joninės WELLANDE, Ont.

K. L. B. Wellando A. L. O. K-tas birželio mėn. 23 d. Wellande rengia (ungarų parke Port Robinson Rd) **NAKTINĘ JONINIŲ GEGUŽINĘ - PIKNIKĄ.** Gegužinės metu gros Hamiltono lietuvių orkestras „Aidas“, veiks valgių ir gėrimų turtingas BUFETAS ir kitos įdomios programos dalys, — Jonų pagarbimas ir pan. Wellandas maloniai kviečia tautiečius atsilankyti į tradicinę Joninių gegužinę, susitikti daug pažįstamų, bei draugų iš U. S. A. ir Kanados, pasižinti prie lietuviškos muzikos, pasidžiaugti gamta ir atšvęsti Jonines Wellande.

Nepalankus ORAS gegužinės nesutrukdys, nes bus naudojamos specialiai gegužinėms pastatyta sale.

Wellando ALOK-tas.

kias aukų sumas:

S. Bakšys \$ 205,00, kvitų knygy. Nr. 19 \$ 55,00, A. Laugaly \$ 42,00, J. Pleinys \$ 42,00, kvitų knygy. Nr. 8 \$ 37,00, A. A. Dalangauskas \$ 30,00, J. Mačiukas \$ 29,50, kvitų knygy. Nr. 20 \$ 28,00, kvitų knygy. Nr. 12 \$ 26,00, A. Sutkaitytė \$ 25,00, kvitų knygy. Nr. 5 \$ 12,50, R. Giedraitis \$ 10,00, kvitų knygy. Nr. 15 \$ 9,00, J. Čižauskas \$ 9,00, E. Petrušaitis \$ 7,00, kvitų knygy. Nr. 18 \$ 5,00, kvitų kn. Nr. 4 \$ 4,00.

Viso surinkta \$ 576,00.

Trys aukų knygutės gražinos tuščios.

Aukojusieji po \$ 20,00: kun. dr. J. Tadauskas; po \$ 10,00: S. Ramanauskas, J. Sivilas, V. Caržauskaitė, S. Bakšys, „Aukuras“, S. Naikauskas, Hamiltono socialdemokratų org-ja; po \$ 9,00: J. Miliūnas; po \$ 8,00: A. Paliukas, N. Zabulionis. po \$ 6,00: J. Stankus, J. Mikšys; po \$ 5,00: K. Kvedaras, J. Giedraitis, L. Kažemėkienė, D. Šiurna, J. Kamaitis, A. Kamaitis, A. Šeštoka, N. 242 Hunter St., S. Pilipavičius, A. Dalangauskas, J. G., V. Sakavičius, M. Bielska, P. Zubas, J. Povilaitis, J. Šimaitis, K. Žilvytis, J. Mačiukas, P. Petkevičius, A. Dirsė, Peoples Market Grocery, V. Burdinavičienė, K. Prijalgauskas,

J. Baranauskas, K. Matkevičius, V. Narkevičius, F. Krivinskas, M. Ragauskas, V. Bartninkas, V. J. Kazlauskas, A. Patamsis, K. Milaševičius, E. V. Dargiai, V. Mikuckas, V. Jurgelis, A. Gureckas, J. Krištolaitis, P. Šadauskaitė, N. Šadauskaitė, O. Leverienė, G. Vindašius, B. Šlepetys, M. Unikienė, E. Milašienė, E. Grovievičius, J. Zurlis, J. Šarūnas, A. Seniūnas, E. Antanaitienė, S. Dramantas, A. Muliolis, J. Štaikiai, L. A. Levinskai, A. Mingėla, M. Jonikas, J. Inkrats, V. Ančiulis, G. Repšys, J. Apavičius, A. V. Levinskai, Čelkai - Kažemėkai, J. Kšivickis, P. Virbickai, A. V. Valskiai, V. V. Strikai, V. Motiejūnas, K. Meizys, B. Venclovas, L. Rūta, J. Mikutaitis, A. Pundzius, J. Adamauskas, V. Solovjevas, P. Jankus, Č. Tiškevičius, L. Šalčiauskas, V. Poškaitis, E. Gužienė, Z. A. Pulinauskai, J. Sakalauskas, B. Sutkaitytė, St. D., Aselskis, J. Grigaitis, A. Geležinis, J. Stundžia, V. Jakovickas, S. Rauptas; J. Regina, P. Slučka, V. Mačionis, S. Pižerienė, E. B. Mickūnai, K. Baronas, J. Telyčėnas, A. Žulienė, J. Girdvainis, S. Senkus, J. Paukštys, V. Juzokas, J. V. Vasiliauskas, A. Ruzgas, A. Dūda, S. Slavinskienė, J. Petriūnas, K. Butkevičius, J. Rutkauskas, A. Šilgalis, P. Kareckas, S. Baibys, J. Dubinskas, A. Buinys, K. Minkšys, D. Gutauskienė, R. Kairys, O. Šiurnienė; po \$ 1,50: J. Vegis, A. Giedrimas; po \$ 1,00: A. Lekutyte, J. Orantas, A. Petrušaitis, P. Pilpruskas, D. Stukas, P. Pilgrauskas, M. Bobelis, N. Garbatavičius, A. Kiesiūnas, J. Steiblys, V. Babeckas, G. Žemaitienė, A. Keršys, L. Vindašius, A. Abcarskis, B. Šapys, resu: Chaleckas Al., (24b) P. Blekys, A. Blekys, P. Zabaraukas, P. Mataliūnas, V. D-127 British Zone, Germany.

Iš viso aukavo 197 asmenys, kurie savo aukas paskyrė BAL Fui \$ 261,50, Diepholzo gimnazijai \$ 193,50, TBC sanatorijoje gulintiems \$ 102,50, ka ro invalidams \$ 18,50.

Be to surinkta dideli kiekiai drabužių, kurie dabar tvarkomi ir supakuoti bus pasiųsti BALFui.

PADEKA.

Mūsų tėvelio Prano Žilinsko mirties atsitikime dėkojame visiems lankiusiems, padėjusiems prie karsto gėlių vainikus, lydėjusiems į kapus, o ypač pp. Jokubauskams už užpirkimą šv. Mišijų Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

Dukters ir sūnus.

Reiškiamė didžią padėką p. Ivaškevičiui, gyv. Marie Anne St., padėjusiam daug rūpesčių ir vargo išrūpinant mums įvažiavimui į Kanadą dokumentus.

Klara ir Julius Aniolauskai.

PAJIEŠKOJIMAI

— Prašau adresų gyvenančių Kanadoje lietuvių: 1) adv. dr. Prano Ancevičiaus, (gyvenusio Vokietijoje, Liubeck'e, Musen - Kaserne); 2) pil. Mišulio, (gyv. Eutin'e, Vokietijoje); 3) pil. Elzbiotos Šiaubatavičios, A. Kiesiūnos, J. Ilienės (gyvenusios Eutin'e, Vokietijoje).

Prašyčiau pranešti šiuo adresu: A. Abcarskis, B. Šapys, resu: Chaleckas Al., (24b) P. Blekys, A. Blekys, P. Zabaraukas, P. Mataliūnas, V. D-127 British Zone, Germany.

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

DIPLOMUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

L. ARMALIS

209 Dolhausic Str. Apart. 4. Brantford, Ont.

Priimu taisyti visų rūšių laikrodžius. Darbą atlieku greit, sąžiningai ir žymiai pigiau.

Laikrodžius siųskite paštu registruotu siuntinėliu, nes tas yra pigu, saugu ir patogiu. Pataisęs gražinsiu paštą, kartu su sąskaita už atliktą darbą.

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!

Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3342

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRA USKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIŲNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudus agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų vertimais statybai paskoloms ir tt. Skambinkite telefonu arba užsakykite:

Kasdien:

5637 Jeanne D'arc St.

Montreal, Que.

Telefonas: CL 2363.

Kasdien rytais iki 9 val.

Pirm., antrd. ir ketvirtad.

Vakaraš nuo 6 iki 10 val.

RENE BOURDAGES Reg'd

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS

Specializuojus užsakymais paštu (mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf

ėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

VISI Į TORONTO...

FIRMA KARTĄ KANADOJE...

VISI Į TORONTO

„DAINAVOS" Ansamblis, vadovaujamas Stp. Sodeikos

Š. M. BIRŽELIO MĖN. 16 D. 8 V. V. EATON AUDITORIJOJE STATO:

„NEMUNAS ŽYDI"

GASPARO VELICKOS 2-JŲ VEIKSMŲ MUZIKALINĖ PJESĖ.

Režisuoja AUTORIUS, šokiai A. VALIŠAITIS IR L. GRIGALIŪNAITIS, instrumentalinė dalis B. PAKŠTO, dekoracijos dailininko P. KAUPO.

BILIETŲ KAINA: 2,00; 1,50; 1,00 — galima įsigyti iš anksto lietuviškosė krautuvėse ir valgyklose.

Rengia: LIETUVIŲ SPORTO KLUBAS „VYTIS".

MONTREAL

BIRŽELIO LIODNŲJŲ ĮVYKIŲ MINĖJIMO PROGRAMA MONTREALY.

1. Birželio 17 d., sekmadienį, 10 val. ryto Aušros Vartų parapijos bažnyčioje gedulingos pamaldos už bolševikų nužudytus, išvežtuosius į Sibirą bei pavergtus. Tėvynėje kenčiančius tautiečius. Pamaldose dalyvauja organizacijų vėliavos, perrištos gedulo kaspinais. Ta pačia intencija gedulingos pamaldos bus atliktos ir šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

2. Dvyliką val. 30 min. Do minion Square prie Nežinomojo Kareivio paminklo — protesto demonstracija drauge su latviais, ir estais. Lietuvių visuomenė prašoma kuo skaitlinčiau dalyvauti, neatsižvelgiant į oro sąlygas.

Moterys prašomos pasirodyti tautiškais rūbais.

3. 10 val. 30 min. vakaro CKAK radiofonas (banga 730) transliuoja birželio įvykiams paminėti atitinkamą programą.

PAMALDOS UŽ LIETUVOS PREZIDENTĄ A. SMETONĄ.

Praėjusį sekmadienį, 10 val. ryto, Aušros Vartų parapijos bažnyčioje buvo gedulingos pamaldos už Lietuvos Prezidento velionies Antano Smetonos sielą. Dalyvavo pilna bažnyčia tautiečių, atėjusių pagerbti Lietuvos prezidento atmintį. Tokia buvo pamaldų užsakytojų intencija. Bet pamaldų metu ne žodžių neužsiminta, kad velionis buvo Lietuvos Prezidentas, ir po Libera poteriai buvo paskirti tikrai už Antano Smetonos vėlę.

MONTREALIO LIETUVIŲ CHORAS

giedas Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, praėjusį sekmadienį, klebono rūpesčiais, turėjo išvyką į pp. Čelkių vasarvietę, 9 mylios už St. Jerome. Kelias valandas choro dalyviai galėjo praleisti gamtoje gražios pp. Čelkių vasarvietės.

BUS IŠKILMINGOS JONINIŲ ŠVENTĖS

Piknikams vieta jau gauta. Ilgokai užsitęsęs jėškojimas baigėsi tuo, kad vieta piknikams jau rasta ir sutarta. Ji bus visai kaimynystėje tos, kur piknikai buvo pernai, būtent: Ville Lasalle Bulvard, už Golfo lauko. Lašinės autobusas sustos, kaip ir pernai, toje pačioje sustojimo vietoje. O ten jau bus nurodyta, kur bus piknikai — gegužinės.

Gegužinės galima būtų pradėti jau ši sekmadienį, bet kadangi šis sekmadienis yra gedulingas, šokti negalima, tai

VASAROTOJAMS! DĖMESIO

Išnuomuoju kambarius gražioje St. Laurent kalnų vasarvietėje (savaitėmis, mėnesiais arba visam vasaros sezonui). Gražus ežeras, geros maudyklės, patogus privažavimas automobiliu arba autobusu. Prieinamos kainos.

Teirautis pas J. Adakauską tel. HE 2230 (Montreal).

IŠNUOMOJAMAS

4 kambarių butas 359 — 8 Ave., Ville Lasalle. Tel. TR 6586.

piknikai bus pradėti Joninėse, birželio 24 d.

Numatomas iškilmingas piknikų atidarymas, kuris sutampa su Joninių švente. Kadangi Joninės šiemet sutampa su sekmadieniu, tai ta šventė, kai ją Montrealis švenčia ypatingai iškilmingai, su eisenomis-procesijomis, tai ji tam tikslui nukeliama į pirmadienį. Tokiu būdu susidaro dvi dienos švenčių, kurias ne tik lietuviai, bet ir prancūzai švenčia labai iškilmingai. Taigi, birželio 24 dieną, Joninių šventė bus švenčiama grynai ore, po mėlynų dangum, prie šv. Lauryno upės. Bet Joninių programa bus paskelbta sekančiame „N. L." nr.

MALONŲ SVEČIAI MONTREALYJE.

Pereitą šeštadienį pas p. Mariją Aukštaitę-Navikėvičienę, atvažiuavo praleisti dviejų savaitių atostogas iš Čikagos sūnus kun. Algirdas ir kun. Jonas Kleiva.

Gerb. kunigams Marijos Aukštaitės šeimoje linkime jau kiai praleisti atostogas.

(K. L.)

SVEČIAI IŠ AMERIKOS

Šiomis dienomis Montrealyje vieši Dr. H. Nagio brolis p. Mart. Nagys, atvykęs iš Čikagos. Iš Clevelando atvykęs vieši p. Jonas Lozoraitis. Iš Bostono ir pp. Lapinų vestuves buvo atvykusi H. Kačinskio dramų studijos mokinė p. Regina Norvaišaitė. Pas inž. Juozą Bulotą krikštynų proga lankėsi brolis iš Amerikos. Iš Bostono buvo atvykę pp. Stankevičiūčių tėvai.

GRAŽIOS VESTUVĖS

Birželio 9 d. Aušros Vartų bažnyčioje susituokė „Lituanos" orkestro vedėjas p. Zigmas Lapinas su Hilda Freidan kaite. Paskui buvo gražios vestuvių vaišės, kuriose dalyvavo daug žmonių, net iš JAV. Sukūrusiems šeimos židini linkime laimingos ateities.

LIETUVIAI BIZNIERIAI.

Montrealiečiai Aleksas Norris ir Petras Garnelis nupirko iš brolių Povilo ir Petro Pažuodžių viešbutį Imperial Hotel, Tillsonburge, Ont.

Ta proga naujiems biznieriams draugai suruošė šaunų išleistuvių balių D. L. K. V. tauto klube birželio 8 d. Tarpe gausaus draugų būrio, buvo garbės svečiai — šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. J. Bobinas ir vietos atstovas parlamentas.

Vaišės praėjo linksmoje nuotaikoje, pareiškiant daug gerų linkėjimų naujiems biznieriams.

MĖLYNOJO KRYŽIAUS VAJUS

dabar vyksta ir baigsis birželio 25 d. Norintieji įsirašyti, prašomi kreiptis į p. Juškevičienę ši sekmadienį, nuo 3 val. pp. adresu: 3994 Rosemount Blvd, telef.: TU 6068.

IŠNUOMOJAMAS

naujame name 3 kambarių ir virtuvės butas. 7236 Milton Ave., St. Michel, Tel.: TA 3932.

TORONTO — MONTREALIO SKAUTŲ STOVYKLA.

Birželio mėn. 29 — liepos 1 dienomis šalia Montrealio ruošiamas 3 dienų stovykla, kurioje dalyvauja Toronto ir Montrealio skautai. Montrealio skautai į stovyklavimo vietą vyks penktadienio vakare, kur pasistato palapines ir laukia atvykstančių Toronto skautų.

Stovyklos programa yra parinkta įdomi ir skautiška. Šeštadienį numatyta praversti patyrimo egzaminai, skautiški žaidimai ir palapinių konkursai. Vakare ruošiamas didžiulis jungtinis laužas.

Sekmadienį tuoj po pamaldų numatomi iškilmingi pietūs, ruošiami kiekvienos skilties. Po trumpo poilsio torontiečiai vizituoja Montrealį. Jiems grįžus, pravedama iškilminga Skautų — Vyčių sueiga.

AMERIKOS BALSAS MONTREALY

lietuviškai iš New Yorko geriausiai girdisi 12 val. dieną, 5.45 vakare ir 11.45 naktį.

SPAUDOS MĖGĖJAMS.

Montrealio Aušros Vartų parapijos spaudos kioskas yra gavęs visą eilę naujų leidinių: A. Maceinos „Didysis Inkvizitorius", „Jobo Drama", J. Krumino „Naktis viršum širdies", Vaiciuliūčio „Italijos vaizdai", „Partizanai už geležinės uždaros" ir daug kitų. Iš periodinių leidinių — „Aidų" Nr. 4, „Nemunas" Nr. 3-4 ir 5, sa tyros žurnalas „Pelėda", Mažosios Lietuvos laikraštis „Klelevis" ir kt.

Be to, kioskas yra įgaliojats platinti visus Lietuvių Bendruomenės Vokietijoje leidinius ir turimas knygas. Gautas nemažas skaičius Lietuvių Kalbos Vadovo, Mark Twain „Princas ir Elgeta" ir kitų leidinių. Daug įvairių knygų ir vadovėlių lietuviškoms mokykloms. Norintiems siunčiami katalogai. Kioskos adresas: 377 Wilbroad Str., Verdun, Que.

NAUJI BIZNIERIAI

„NL" skaitytojas p. Povilas Rutkauskas Lachinėje nusipirko (su p. Dauphin) valgyklą. P. P. Rutkauskas jaunas darbušis ir sumanus vyras, pramokęs šios specialybės Montrealy. Linkime jam gražaus pasisekimo, o tautiečių dėmesį kreipti į naują biznį, kad jį kiekviena proga palaikytų.

AUTOMOBILIAI ŽUDO VAIKUS

Nuo praėjusių metų pradžios neatsargūs automobilių vairuotojai mieste jau yra užmušę 26 vaikus.

Aušros Vartų Parapijos Komitetas ir kitos organizacijos, š. m. birželio mėn. 23 d., šeštadienį, 7 val. vakaro parapijos salėje, 377 Willbroad Ave., Verdun rengia

JONINIŲ VAKARIENĖ su pajavairinimais

Bus skaniai paruošta vakariene su įvairiais gėrimais ir šokiais, grojant „Melodijos" orkestrui.

Visi tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti. Įžanga 1,25 d.

Stovyklavimo metu, ypač sekmadienį ir pirmadienį, tėvai bei rėmėjai gali apžiūrėti stovyklą, o taipogi ir maloniai praleisti laiką gražioje gamtoje.

Stovyklavimas bus Vaudreuil vietovėje, apie 25 mylios už Montrealio.

SKAUTŲ REGISTRACIJA.

Montrealio Skautų Tuntas praneša, jog registracija į Skautijos eiles nuolat vyksta pas šiuos asmenis:

Justas Kibirkštis, 2567, Montgomery St.

Jonas Ramanauskas, 662 — 2nd Ave., Verdun.

Vytautas Sabalyus, 183 — 3rd Ave., Ville Lasalle. Jau nuolaimai, esantieji per 6 metus, prašomi kreipti į šiuos asmenis arba tiesiog atvykti skautų sueigon.

KLT MONTREALIO SKYRIAUS VALDYBA

pareigomis pasiskirstė šiaip: pirmininkas — A. Navičkas, vicep. — I. Salala, išd. L. Gudas, sekr. — J. Parojus ir narys — J. Kuprevičius.

Valdyba savo pirmame posėdy išreiškė klebonui kun. J. Bobinui padėką už salę, kuri pažadėta kiekvienam reikalingu atveju ir bendradarbiavimu, kaip ir linkėjimus KLT Montrealio skyriui sėkmės.

ROYAL VICTORIA LIGONINĖ,

kurioje savo laiką dirbo kelio liko tremtinių lietuvių, dabar stengiasi surinkti 7 milijonų dolerių aukų pastatyti naujas patalpas. Du tūkstančiai rinkėjų jau surinko arti penkių milijonų.

P. PAUKŠTAITIENĖ SVEIKSTA

P. Paukštaitei padaryta antra operacija, kuri gerai pasisekė. Apėjusi po operacijos, ji siunčiama pusmečiui į sanatoriją. Yr tvirtos vilties, kad po to ji visai bus sveika, nes liga eina mažyn, organizmas ligą nugali. Linkime sergančiai greičiau pasveikti ir grįžti į normalų gyvenimą.

BIRŽELIO MĖN. 14—16

Winnpege įvyks birželio 24 d. 11 val. šv. Povilo kolegijos koplyčioje pamaldos lietuviams. 2 val. pp. visi renkasi šv. Povilo kolegijos aikštėje, iš kur bus organizuota eiseną prie Než. Kareivio paminklo.

Prie paminklo bus padėtas vainikas ir pasakyta kalba angliškai. Po to eiseną į miestą salę „Pleihausą", kur bus kalbos ir, jeigu bus laiko, meninė dalis.

Visi lietuviai prašomi skaitlingai dalyvauti.

PAMALDOS LIETUVIAMS

Birželio 17 d. 12,30 val. Delhi, Ont., R. Katolikų bažnyčioje bus lietuviams pamaldos. Pirm šv. mišių bus klausoma išpažintis.

Maloniai kviečiu visus lietuvius Tillsonburgo, Simco, Langton, La Sallette ir Delhi

TORONTO

BIRŽELIO M. DEPORTACIJŲ MINĖJIMAS TORONTE

vyks birželio mėn. 17 d. šia p. Lietuvos Generalinis Konsulas, latvių, estų atstovai, Saturday Night Asso. Red. p. Wo

odside. Meniška programos dalį išpildys: p. Sodeikos, vadovaujamas Dainavos Ansamblio, latvių mišrus choras, estų vyrų choras ir solistai Helmi Bethlen ir P. Geistants.

2. 11 val. Lietuvių bažnyčioje pamaldos už išvežtuosius. Per pamaldas gieda „Dainavos Ansamblis".

SVEČIAI IŠ JAV

3. 2 val. po pietų bendras Toronte savo vežimu lankytis iš Bostono pp. Mereckų šeima. L. Mereckaitė tremty Curch patalpose ant Bloor ir yra baigusi gimnaziją ir Ameriką. Čia kalbės turi gerą darbą banke.

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas, nuosavybės perleidimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pilietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuorašai. — Visokeriopos informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas pri-tyrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

KLT MONTREALIO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Birželio 10 d. šv. Kazimiero parapijos svetainėje įvyko KLT Montrealio skyriaus visuotinis susirinkimas. Nors laikas dabar nesurinkiminis, bet vis tik prisirinko žmoniai.

Jau ilgesnis laikas, kaip nebebuvo kviečiamas skyriaus susirinkimas, dėl senosios valdybos išsiskirstymo. Iš pranešimų aiškėja, kad buvęs p-kas išvykęs, buvusi sekretorė, sukūrusi šeimos židinį, pasitraukė iš aktyvaus darbo. Panašūs atvejai ištikę ir kitus narius. Todėl pritariant KLT ir skyr. revizijos komisijai, šis susirinkimas ir sukvietas.

Džiugu matyti, kad taip nuo širdžiai ir vieningai tiek senieji veikėjai, tiek naujieji sprendė didžiosios Montrealyje organizacijos reikalus.

Revizijos k-jos p-kas p. St. Kęsgaila perskaitė revizijos atk., iš kurio matyti, kad skyriaus finansiniai reikalai tvarkingi. Kdangi jis yra ir Montrealio ALOK'o pirmininkas, tai trumpai pranešė ir apie bendruomenės organizavimosi eigą. Į paklausimą: kodėl

išrinkti A. Navičkas, L. Gudas, J. Parojus, J. Kuprevičius ir I. Salala; kandidatai: J. Puniška, A. Jonelis ir J. Trumpa. Revizijos komisijon: St. Kęsgaila, J. Knystautas ir M. Jonelienė, kandidatai: p. Česna ir V. Kiškis.

Klausimuose ir sumanymuose kilo nemaža idomų pasiūlymų ir pageidavimų. Iš naujosios valdybos pasisakymų aiškėja, kad numatoma ir pasiryžta išjudinti daugelis aplėistų tautinių ir kultūrinių darbų. Susirinkusieji įgaliojo valdybą artimiausiu laiku paruošti pla-tesnį pasisakymą spaudoje dėl būsimosios bendruomenės.

Baigiant susirinkimas išreiškė padėką kleb. J. Bobinui už suteiktas nemokamai patalpas. Susirinkimas skirstėsi su viltimi, kad naujoji valdyba, kuri susideda daugumoje iš senųjų veikėjų, sugebės rasti nuosirdžią visų lietuvių paramą — tolerancijos ir vienybės ženklė.

Sėkmės naujajai KLT skyriaus valdybai. **Dalyvavę.**

PATIKSLINIMAS DĖL TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS

Anksčiau paskelbtame Kanados atstovybės aplinkraštyje, dėl ne nuo atstovybės priklausančių priežasčių buvo paskelbta tūlų netikslumų. Šiuo patikslinama, kad L. Girinis, kaip buvęs anksčiau, taip ir dabar yra vienas iš kol kas esamųjų dviejų Tautos Fondo atstovybės narių Kanadoje.

Pagrindas VLIK'o 1951 m. vasario m. 2 d. raštas. **T. F. Atstovybė.**